

L E G E

privind procedura notarială

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Capitolul I DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. Domeniul de reglementare

(1) Prezenta lege stabilește principiile procedurii notariale, competența notarului, procedura de întocmire a actelor notariale și de îndeplinire a acțiunilor notariale, cerințele înaintate față de acestea.

(2) Prevederile prezentei legi se aplică notarilor și altor persoane abilitate prin lege cu atribuții de autentificare a actelor juridice și legalizare a copiilor, extraselor și semnăturilor de pe documente.

Articolul 2. Principiile procedurii notariale

Procedura notarială este guvernată de următoarele principii:

- a) legalitatea;
- b) independența notarului și supunerea numai legii;
- c) întocmirea actelor notariale în mod egal pentru toate persoanele, fără discriminare;
- d) imparțialitatea;
- e) confidențialitatea;
- f) caracterul nelitigios al procedurii notariale.

Articolul 3. Asigurarea confidențialității

(1) Notarul creează în cadrul biroului notarului condițiile necesare pentru asigurarea confidențialității. Dacă actul notarial este întocmit în afara sediului

biroului notarului, solicitantul actului notarial este obligat să asigure crearea condițiilor necesare pentru păstrarea confidențialității.

(2) Notarul, notarul stagiar și personalul care asigură activitatea notarului au obligația să păstreze secretul profesional cu privire la actele și faptele despre care au luat cunoștință în cadrul activității lor, chiar și după încetarea funcției, respectiv după încetarea raporturilor de muncă, cu excepția cazurilor în care legea, persoanele care au oferit informațiile, după caz, subiecții datelor cu caracter personal sau instanța de judecată îl eliberează de această obligație.

(3) Terțele persoane pot asista la întocmirea actului notarial dacă solicitantul actului notarial a solicitat prin cerere acest fapt. În acest caz, notarul va stabili identitatea terților care asistă la întocmirea actului și va cere acestora depunerea declarației de confidențialitate.

(4) Modelul declarației de confidențialitate este aprobat de către Camera Notarială.

Articolul 4. Activitatea notarială

Activitatea notarială se realizează prin întocmirea de către notar a actelor notariale, prin îndeplinirea acțiunilor și procedurilor notariale și oferirea consultațiilor notariale, în vederea exercitării atribuțiilor prevăzute de lege.

Articolul 5. Actul notarial și acțiunea notarială

(1) Actul juridic este încheiat în formă autentică în baza legii sau la cererea persoanei interesate.

(2) Actul notarial se întocmește în formă scrisă, la cererea părților, dacă legea nu prevede altfel.

(3) Actul notarial se întocmește în formă de autentificare, legalizare și certificare.

(4) Actul notarial, pe lângă textul care expune conținutul actului juridic, include obligatoriu numele, prenumele, semnătura și ștampila notarului, inclusiv concluziile privind constatările și circumstanțele stabilite de către notar, personal, fără de care actul notarial este nul.

(5) În procedura succesorală, de certificare a faptelor prevăzute de lege, de primire în depozit a mijloacelor financiare, documentelor și instrumentelor

financiare, de primire a documentelor la păstrare și în alte cazuri prevăzute de lege se eliberează certificatul respectiv.

(6) Actul notarial și girul notarial sînt întocmite pe suport de hîrtie sau în formă de document electronic, avînd aceeași forță juridică.

(7) În cazul întocmirii actelor notariale pe blanchete speciale de strictă evidență, acestea se înregistrează la Ministerul Justiției. Forma și conținutul blanchetelor speciale pe care se întocmesc actele notariale se aprobă de către Ministerul Justiției.

(8) Actul notarial purtînd ștampila și semnătura notarului este de autoritate publică, se prezumă legal, veridic și are forță probantă și, după caz, forță executorie prevăzută de lege.

(9) Acțiunea notarială reprezintă o totalitate de fapte întreprinse și acte emise de notar, îndreptate spre stabilirea faptelor și împrejurărilor necesare întocmirii și executării actului notarial sau îndeplinirii procedurii notariale. Dispozițiile prezentei legi cu privire la actul notarial sînt aplicabile și acțiunilor notariale, în măsura în care legea nu prevede altfel.

Capitolul II

REGULI GENERALE DE ÎNTOCMIRE A ACTELOR NOTARIALE

Articolul 6. Locul întocmirii actelor notariale

(1) Actele notariale se întocmesc în biroul notarului, în timpul zilelor lucrătoare și programului de lucru afișat în incinta sediului biroului.

(2) Cu titlu de excepție și în mod justificat, atunci cînd o cer circumstanțele cazului, iar actele notariale nu pot fi întocmite altfel, la cererea persoanelor, actul notarial poate fi întocmit în afara zilelor lucrătoare și/sau programului de lucru și în afara sediului biroului, în limitele teritoriului de activitate.

(3) Solicitantul întocmirii actului notarial în afara sediului biroului notarului și/sau în afara programului de lucru suportă cheltuielile aferente conform legii.

Articolul 7. Termenul de întocmire a actului notarial

(1) Actul notarial se întocmește într-un termen rezonabil stabilit de către notar împreună cu solicitantul actului notarial conform programării prealabile. Termenul rezonabil se determină în funcție de complexitatea actului, de timpul

necesar obținerii și prezentării documentelor necesare, de posibilitățile de prezentare în fața notarului a părților actului și, după caz, de alte circumstanțe.

(2) În funcție de complexitatea sau de necesitatea întreprinderii anumitor măsuri și acțiuni în vederea verificării unor date suplimentare necesare întocmirii actului notarial, notarul sau părțile pot solicita amânarea întocmirii acestuia pentru un termen rezonabil, care se aduce la cunoștința solicitanților actului notarial.

Articolul 8. Refuzul întocmirii actului notarial și îndeplinirii acțiunii notariale

(1) Notarul refuză întocmirea actului notarial sau îndeplinirea acțiunii notariale solicitate dacă:

- a) acestea sînt contrare legii, bunelor moravuri sau nu corespund cerințelor legale pentru întocmirea/îndeplinirea lor;
- b) acestea urmează a fi întocmite/îndeplinite de către un alt notar;
- c) părțile actului notarial, solicitantul nu dispun de autorizarea cerută de lege sau reprezentantul nu dispune de împuternicirile necesare;
- d) legea prevede expres obligația de a refuza întocmirea actului notarial sau îndeplinirea acțiunii notariale.

(2) Notarul poate refuza întocmirea unui act notarial sau îndeplinirea unei acțiuni solicitate de parte dacă:

- a) este solicitată întocmirea/îndeplinirea lor în afara programului de lucru;
- b) nu sînt achitate taxele și plățile stabilite, precum și nu sînt suportate toate cheltuielile necesare pentru întocmirea actului notarial sau îndeplinirea acțiunii notariale;
- c) nu sînt prezentate documentele necesare sau documentele prezentate sînt incomplete;
- d) datele din documentele prezentate nu coincid cu datele din registrele de publicitate ținute în formă electronică;
- e) nu poate identifica partea sau stabili discernămîntul acesteia, dacă această stare rezultă din comportamentul acesteia.

(3) Dacă solicitantul insistă asupra introducerii în actul notarial a unor clauze care trezesc îndoieli cu privire la autenticitatea sau la veridicitatea datelor pe care le conține, iar întocmirea actului notarial nu poate fi refuzată sau suspendată, notarul va atrage atenția asupra posibilelor consecințe juridice și va face mențiune expresă în act. Dacă partea se opune la inserarea mențiunii, notarul va refuza întocmirea actului.

Articolul 9. Suspendarea sau amânarea întocmirii actului notarial și îndeplinirii acțiunii notariale

(1) Întocmirea actului notarial se suspendă în baza încheierii instanței de judecată.

(2) Suspendarea întocmirii actului notarial încetează în baza încheierii irevocabile de anulare a măsurii de asigurare a acțiunii notariale sau în temeiul hotărârii judecătorești definitive.

(3) La cererea scrisă a persoanei care justifică un interes legitim, notarul, prin încheiere, poate suspenda pentru o singură dată întocmirea actului notarial pe un termen de pînă la 30 de zile, informînd solicitantul despre necesitatea prezentării încheierii instanței de judecată privind suspendarea întocmirii actului notarial. Dacă pînă la expirarea termenului, persoana interesată nu va prezenta notarului încheierea instanței de judecată privind suspendarea întocmirii actului notarial sau îndeplinirii acțiunii notariale, notarul întocmește actul sau îndeplinește acțiunea notarială solicitată.

(4) Notarul din oficiu, prin încheiere, amînă întocmirea actului notarial sau a acțiunii notariale dacă documentele prezentate trezesc îndoieli cu privire la autenticitatea sau valabilitatea lor. În acest caz, notarul va reține actele prezentate și va expedia autorităților competente demersurile necesare. Întocmirea actului notarial sau îndeplinirea acțiunii notariale amînate va fi reluată după primirea răspunsului privind autenticitatea sau valabilitatea actelor.

(5) În cazul în care, în urma confruntării informațiilor din registrele de publicitate, a celor comunicate de sursele primare („furnizorii de informații” – în sensul Legii nr. 982/2000 privind accesul la informații), inclusiv a informațiilor comunicate de solicitant, precum și a situației de fapt constatate de către notar în cadrul procedurii de întocmire a actului notarial și îndeplinire a acțiunii notariale, rezultă că documentele prezentate nu sînt autentice, notarul va reține actele și va sesiza organele de drept.

Articolul 10. Încheierea de amînare, suspendare sau refuz al întocmirii actului notarial sau îndeplinirii acțiunii notariale

(1) Amînarea, suspendarea sau refuzul poate fi exprimat părților în formă verbală sau, în scris, sub formă de încheiere.

(2) În termen de 10 zile din momentul comunicării cererii de eliberare a încheierii de amînare, suspendare sau refuz, notarul va emite încheierea care va cuprinde obligatoriu data emiterii, numele și prenumele notarului, datele

solicitantului actului notarial, actul notarial solicitat, motivele de fapt și de drept ale amânării, suspendării sau refuzului, cu invocarea temeiului legal, calea de atac și termenul de exercitare a încheierii.

(3) Cererea de eliberare a încheierii de amânare, suspendare sau refuz va cuprinde: informația cu privire la tipul actului sau acțiunii solicitate și documentele prezentate pentru întocmirea actului notarial sau îndeplinirea acțiunii notariale. Documentele enumerate în cerere se anexează la aceasta.

(4) Încheierea se întocmește în 2 exemplare și se înregistrează în registrul de corespondență al notarului. Un exemplar, împreună cu actele anexate la cererea de eliberare a încheierii, se înmânează sau se expediază prin scrisoare recomandată cu confirmare de primire solicitantului, iar al doilea exemplar, împreună cu copia actelor prezentate, se păstrează în arhiva notarului.

(5) Încheierea de amânare, suspendare sau refuz poate fi atacată în procedura de contencios administrativ, conform legislației în vigoare.

Articolul 11. Competența notarului

(1) Notarul întocmește și îndeplinește următoarele acte și acțiuni notariale:

- a) redactarea înscrisurilor cu conținut juridic, la solicitarea părților;
- b) autentificarea înscrisurilor;
- c) procedura succesorală notarială;
- d) eliberarea certificatului de moștenitor;
- e) eliberarea certificatelor de proprietate;
- f) certificarea unor fapte, în cazurile prevăzute de lege;
- g) legalizarea semnăturilor de pe documente;
- h) legalizarea semnăturii traducătorului sau interpretului autorizat;
- i) actele de protest al cambiilor și al cecurilor;
- j) numirea, în cazurile prevăzute de lege, a custodelui sau a administratorului masei succesoriale;
- k) legalizarea copiilor de pe documente și a extraselor din ele;
- l) efectuarea și certificarea traducerilor;
- m) transmiterea înscrisurilor persoanelor fizice și juridice altor persoane fizice și juridice și, după caz, eliberarea certificatului;
- n) primirea în depozit a mijloacelor financiare, documentelor și instrumentelor financiare;
- o) somarea publică a creditorilor;
- p) asigurarea probelor;
- q) organizarea și desfășurarea licitațiilor, certificarea etapelor procedurale ale licitațiilor sau ale rezultatelor acestora;
- r) desfacerea căsătoriei prin acordul soților;

- s) eliberarea duplicatelor actelor notariale;
- t) medierea în condițiile legii;
- u) învestirea cu formulă executorie;
- v) orice alte acte și acțiuni prevăzute de actele normative.

(2) Notarii pot da și consultații juridice în materie notarială altele decât cele privind conținutul actelor pe care le întocmesc și pot participa, în calitate de specialiști desemnați de solicitanți, la pregătirea și întocmirea unor acte juridice care pot fi supuse autentificării notariale.

(3) În exercitarea atribuțiilor ce îi revin, notarul are competență generală, cu următoarele excepții:

- a) procedura succesorală notarială este de competența notarului care își desfășoară activitatea pe teritoriul locului deschiderii succesiunii;
- b) în cazul moștenirilor succesive, moștenitorii pot alege pe oricare dintre notarii care desfășoară activitate pe teritoriul ultimului domiciliu al celui ce a lăsat moștenirea;
- c) actele de protest al cambiilor și al cecurilor se întocmesc de către notarul care desfășoară activitate pe teritoriul unde se află debitorul;
- d) eliberarea duplicatului de pe actul notarial se face de către notarul în a cărui arhivă se păstrează originalul acestuia;
- e) în alte cazuri prevăzute de lege.

(4) Conflictele de competență între notari se soluționează de către Consiliul Camerei Notariale, la sesizarea notarului sau a părții interesate.

Articolul 12. Stabilirea identității participanților la procedura de întocmire a actului notarial

(1) Notarul stabilește identitatea solicitantului actului notarial și a altor participanți la procedura de întocmire a actului notarial.

(2) Identitatea se stabilește în baza actelor de identitate. În cazul în care există dubii în privința identității sau a veridicității actului de identitate, notarul stabilește identitatea persoanei, cu acordul scris al acesteia, în baza informației din Registrul de stat al populației.

(3) Identitatea cetățenilor străini și apatrizi se stabilește de către notar în baza documentului de călătorie valabil, recunoscut sau acceptat de Republica Moldova, sau în baza actelor de identitate eliberate în conformitate cu Legea nr. 273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte.

(4) Elementele obligatorii de identificare a persoanelor sînt:

a) pentru cetățenii Republicii Moldova și rezidenții permanenți ai Republicii Moldova: numele, prenumele, numărul de identificare de stat al persoanei fizice (IDNP), cu excepțiile prevăzute de lege, cetățenia, domiciliul sau, în lipsa acestuia, reședința temporară;

b) pentru cetățenii străini, apatrizi, persoanele fizice nerezidente în Republica Moldova: numele, prenumele, numărul de identificare de stat al persoanei fizice (IDNP), seria și numărul actului de identitate, cetățenia cetățenilor străini și reședința declarată, dacă nu reiese din actul în baza căruia s-a stabilit identitatea;

c) pentru persoana juridică autohtonă: denumirea, sediul și numărul de identificare de stat al unității de drept (IDNO) sau numărul de înregistrare în registrele speciale, pentru asociații și fundații, după caz;

d) pentru persoana juridică străină: denumirea, sediul, rezidența fiscală și numărul de înregistrare emis de autoritatea competentă din țara de origine;

e) pentru persoana fizică autorizată: numele, prenumele, codul fiscal, domiciliul și sediul profesional, cu specificarea activității desfășurate.

Articolul 13. Stabilirea capacității de exercițiu și a discernământului

(1) În vederea stabilirii capacității de exercițiu și a discernământului, suplimentar criteriului de vîrstă și cazurilor de emancipare, notarul este obligat să verifice în registrul de publicitate respectiv informația despre existența în privința părților actului notarial și a solicitanților adulți a măsurilor de ocrotire contractuale sau judiciare și să verifice necesitatea autorizării cerute de lege pentru încheierea actelor juridice solicitate, iar în cazul în care notarul constată lipsa unei astfel de autorizări sau condițiile măsurilor de ocrotire nu permit întocmirea actului notarial solicitat, emite o încheiere de refuz al întocmirii actului notarial sau îndeplinirii acțiunii notariale.

(2) Notarul verifică dacă solicitantul actului notarial poate să-și exprime în mod expres consimțământul, să conștientizeze acțiunile sale, să le dirijeze, fiind în stare să aprecieze efectele juridice ale actului notarial solicitat și ale acțiunilor sale la momentul întocmirii actului.

(3) Notarul în condițiile art. 224 alin. (2) al Codului civil nu va refuza întocmirea actului notarial la solicitarea persoanei.

Articolul 14. Verificarea capacității juridice a persoanei juridice

(1) Pentru autentificarea actului juridic în numele persoanei juridice sau cu participarea acesteia, notarul va accesa registrul de publicitate respectiv pentru confirmarea înregistrării persoanei juridice și, după caz, a componenței organelor

de conducere a acesteia, va verifica actul de constituire și competența organului de conducere, documentele care confirmă împuternicirile de reprezentare și limitele mandatului reprezentantului, inclusiv prin verificarea registrului electronic unic al procurilor.

(2) În lipsa informației în registrul de publicitate respectiv, precum și în cazul persoanelor juridice nerezidente, faptele prevăzute la alin. (1) se vor verifica în baza actelor prezentate.

(3) În cazul în care actele prezentate de persoanele juridice rezidente nu corespund cu informațiile pasibile de înregistrare în registrele de publicitate respective, notarul va întocmi actul notarial sau va îndeplini acțiunea notarială solicitată doar în baza informației actualizate din registrele de publicitate.

Articolul 15. Semnarea actelor notariale

(1) Actul notarial, inclusiv anexele care fac parte integrantă din actul respectiv, se semnează în fața notarului de către părți sau reprezentanții lor și, după caz, de cei chemați a încuviința actele pe care părțile le întocmesc, de martori, traducători autorizați, interpreți autorizați și alte persoane, dacă este cerută prezența lor.

(2) Încuviințarea reprezentantului legal pentru încheierea actului juridic se exprimă nemijlocit prin semnarea actului notarial de către reprezentant. În lipsa unuia dintre reprezentanți, încuviințarea celui alt reprezentant, dacă este cerută de legislație, se exprimă printr-o declarație autenticată, cu indicarea tuturor condițiilor esențiale ale actului juridic.

(3) În cazul în care solicitantul actului notarial este analfabet, nevăzător sau din pricina dizabilității fizice, a bolii sau din alte cauze întemeiate nu poate semna personal actul, după ce a fost citit actul notarial și a fost exprimat consimțământul la semnarea lui, acesta desemnează o altă persoană să semneze actul în numele său, consemnându-se acestea în girul notarial.

(4) În cazul în care solicitantul surd, mut sau surdomut este analfabet, la întocmirea actelor notariale este obligatorie prezența unui interpret autorizat al semnelor celor surzi, muți ori surdomuți, care va comunica solicitantului conținutul înscrisului notarial și îl va semna, consemnându-se acestea în girul notarial.

(5) În cazul în care solicitantul surd, mut sau surdomut este cărturar, el va depune o cerere scrisă prin care solicită întocmirea actului notarial. Solicitantul va semna personal înscrisul notarial după ce a citit conținutul acestuia.

(6) Se interzice semnarea actului notarial pentru solicitantul surd, mut, surdomut, analfabet, sau participarea în calitate de interpret al solicitantului, sub sancțiunea nulității, de către persoana care:

- a) este minoră sau persoana în privința căreia este insuită o măsură de ocrotire judiciară;
- b) nu are discernământ la momentul întocmirii actului;
- c) este mută, surdă, surdomută, oarbă sau slab văzătoare;
- d) este analfabetă;
- e) este parte a actului notarial, reprezentantul solicitantului sau persoana pe numele căreia se întocmește actul notarial;
- f) obține un avantaj în rezultatul întocmirii actului;
- g) este rudă sau afîn în linie dreaptă sau în linie colaterală, pînă la gradul doi inclusiv, cu solicitantul actului notarial sau soțul/soția acestuia;
- h) este rudă sau afîn în linie dreaptă sau în linie colaterală, pînă la gradul doi inclusiv, cu notarul la care se întocmește actul notarial sau soțul/soția acestuia;
- i) este angajată sau notar-stagiar în cadrul biroului notarului în care se întocmește actul notarial.

(7) Nu se admite trecerea semnăturilor părților actului notarial pe o foaie fără text.

(8) Notarul informează semnatarul despre interdicțiile prevăzute la alin. (6) și despre consecințele necomunicării acestora, cu efectuarea mențiunilor respective de preîntîmpinare în girul notarial.

Articolul 16. Actele notariale întocmite prin reprezentant

(1) La autentificarea actului notarial prin reprezentant, notarul verifică împuternicirile de reprezentare, păstrînd în arhivă originalul sau copia legalizată a actului ce confirmă împuternicirile de reprezentare.

(2) Stabilirea identității, capacității de exercițiu și a discernământului reprezentantului la întocmirea actului notarial se efectuează în aceleași condiții ca și pentru solicitantul care acționează în nume propriu, conform prezentei legi.

(3) Se interzice semnarea actului în numele solicitantului reprezentat de către persoana care:

- a) este minoră, cu excepția celor emancipați, sau persoana în privința căreia este insuită o măsură de ocrotire juridică;
- b) nu are discernământ la momentul întocmirii actului;
- c) la momentul semnării actului, este mută, surdă, surdomută, oarbă sau slab văzătoare;
- d) este analfabetă;

e) este angajată sau notar-stagiar în cadrul biroului notarului în care se întocmește actul notarial;

f) este rudă sau afin în linie dreaptă sau în linie colaterală, pînă la gradul doi inclusiv, cu notarul la care se întocmește actul notarial sau soțul/soția acestuia.

Articolul 17. Documentele necesare pentru întocmirea actelor notariale și cerințele față de acestea

(1) Notarul va cere părților, după caz, înscrisurile confirmative necesare, autorizațiile și avizele prevăzute de lege pentru întocmirea actului notarial sau îndeplinirea acțiunii notariale, cu excepția documentelor care confirmă datele din registrele de publicitate, ținute în formă electronică. La cererea acestora, notarul poate acorda servicii de colectare și obținere a documentației necesare.

(2) În vederea exercitării atribuțiilor ce-i revin potrivit prezentei legi, notarul verifică datele din registrele de publicitate, ținute în formă electronică, la data întocmirii actelor notariale, respectînd prevederile Legii nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal. În același scop, notarul, după caz, va solicita deținătorilor registrelor publice accesul la actele în original și informațiile necesare îndeplinirii procedurilor notariale, va ridica personal sau prin angajații săi duplicatele documentelor sau copiile acestora și în același mod va face cunoștință cu actele în original păstrate la autoritățile competente, inclusiv cu dosarul cadastral.

(3) Notarul nu acceptă documentele prezentate care:

a) nu corespund condițiilor de fond și de formă stabilite de lege;

b) nu pot fi în totalitate citite, din cauza deteriorării, conțin text indescifrabil sau documentul compus din mai multe foi este desigilat, descusut sau alte circumstanțe indică asupra intervenției la textul sau forma originală a acestuia, sînt scrise în creion, întocmite incomplet, conțin ștersături, text tăiat, modificări, cuvinte șterse, corectări sau adăugiri nespecificate, dacă acestea afectează valabilitatea documentului.

(4) Notarul poate solicita traducerea legalizată în limba română a documentelor prezentate întocmite într-o limbă străină.

Articolul 18. Acordarea asistenței și informației necesare

(1) Organele de ocrotire a ordinii publice vor acorda asistență notarilor în cazul în care aceștia sînt împiedicați să-și exercite atribuțiile. De asemenea, autoritățile administrației publice au obligația ca, în limita atribuțiilor lor, să acorde notarilor asistența solicitată pentru întocmirea actelor notariale și pentru îndeplinirea acțiunilor și procedurilor notariale.

(2) La solicitarea notarului, persoanele juridice de drept public și privat au obligația să furnizeze, în condițiile legii, informațiile pe care acesta este obligat să le verifice, potrivit legii, la îndeplinirea procedurilor notariale.

(3) În toate celelalte cazuri, instituțiile prevăzute la alin. (2) vor furniza informații în baza acordurilor încheiate cu Camera Notarială.

Articolul 19. Cerințe pentru redactarea actelor notariale

(1) Actul notarial poate fi redactat de către notar sau de către părți.

(2) Notarul redactează actul potrivit voinței părților în condițiile prevăzute de lege.

(3) Notarul acceptă actul redactat de părți sau, după caz, de reprezentanții lor numai dacă conținutul acestuia nu contravine legislației și îndeplinește condițiile de fond și formă prevăzute de lege. Notarul poate modifica sau completa textul actului prezentat numai cu acordul părților.

(4) Actul va fi redactat citeț, îngrijit și fără prescurtări. Mențiunile în cifre (date calendaristice de care este legată apariția, modificarea sau stingerea drepturilor, termene, mărimea sau valoarea bunurilor, sume bănești) se vor înscrie și cu litere luate între paranteze, iar spațiile goale dintre rînduri și din rîndurile care nu sînt completate pînă la sfîrșit se vor completa prin trasare de linii.

(5) Bunurile care fac obiectul contractului se individualizează prin caracteristicile sale, numărul cadastral, suprafața, mărimea, adresa, cantitatea, destinația și, după caz, prin alte însușiri.

(6) Actul notarial alcătuit din mai multe file va fi cusut, capsat sau broșat, aplicîndu-se ștampila notarului pe marginile alăturate a două file, astfel încît ștampila de legătură să fie aplicată pe toate filele înscrisului.

Articolul 20. Citirea actului notarial și exprimarea consimțămîntului

(1) Actul juridic întocmit, înainte de a fi semnat, se prezintă părților pentru a face cunoștință cu conținutul acestuia. După aceasta notarul este obligat să dea citire în glas textul actului juridic.

(2) După citirea actului, notarul întrebă părțile dacă cele cuprinse în acesta exprimă voința lor. Consimțămîntul părților se exteriorizează prin declarație și se confirmă prin semnătură.

(3) Consimțământul persoanei cu dizabilitate fizică, al surdului, mutului sau surdomutului, dacă sînt cărturari, se va da în scris în fața notarului, prin înscrierea de către parte, înainte de a semna, a mențiunii despre exprimarea consimțământului la semnarea actului.

(4) Dacă surdul, mutul sau surdomutul se găsește din orice motiv în imposibilitate de a scrie, consimțământul se va da prin interpret, consemnînd acestea în girul notarial.

(5) Dacă persoana cu dizabilitate fizică se găsește, din orice motiv, în imposibilitate de a scrie, consimțământul, la cererea sa, se va confirma prin semnătura persoanei împuternicite să semneze în numele său.

(6) Pentru exprimarea consimțământului unui orb sau slab văzător, notarul îi va citi acestuia actul și îl va întreba dacă cele auzite reprezintă voința sa, consemnînd acestea în girul notarial.

(7) În cazul în care actul notarial conține anexe care fac parte integrantă a actului notarial, acestea se citesc și se transmit participanților pentru a face cunoștință cu ele. Dacă actul notarial face referință la hărți, desene, planuri, imagini, acestea se prezintă participanților pentru a face cunoștință cu ele.

Articolul 21. Limba întocmirii actelor notariale și îndeplinirii lucrărilor de secretariat

(1) Actele notariale și lucrările de secretariat în biroul notarului se îndeplinesc în limba română.

(2) Persoanele care nu cunosc limba română au dreptul să facă cunoștință cu cuprinsul actului printr-un interpret sau traducător autorizat.

(3) La cererea părților, notarul poate întocmi actele notariale într-o altă limbă decît cea română numai dacă acesta cunoaște limba în care s-a solicitat întocmirea actelor.

Articolul 22. Traducerea actului notarial

(1) Dacă solicitantul actului notarial declară că nu cunoaște limba română sau notarul are îndoieli că persoana posedă limba română suficient pentru a înțelege conținutul actului notarial redactat, notarul va solicita asigurarea participării interpretului sau, după caz, a traducătorului.

(2) Traducerea se efectuează de către un interpret sau traducător autorizat sau de către notar, dacă acesta posedă limba străină. În toate situațiile în care actul se întocmește cu participarea interpretului sau traducătorului autorizat, acesta va semna inscripția de certificare a traducerii, care se aplică înainte de girul notarial.

(3) Traducerea verbală a actului notarial substituie citirea acestuia dacă solicitantul declară că posedă limba în care se traduce și a înțeles sensul actului. Dacă la cererea solicitantului, traducerea s-a efectuat în scris, textul tradus se transmite solicitantului pentru a fi citit sau se citește în glas de către persoana care a tradus.

(4) Actele notariale traduse în scris într-o limbă străină se pot redacta fie în doua coloane, cuprinzând în prima coloană textul în limba română, iar în cea de-a doua, textul în limba străină, fie în mod succesiv, mai întâi textul în limba română, continuându-se cu textul în limba străină.

(5) În cazul în care actul notarial conține anexe care fac parte integrantă a actului supus traducerii, acestea se traduc și se semnează în aceleași condiții, prevăzute pentru traducerea actului, potrivit legii.

(6) Despre circumstanțele în care se face traducerea actului notarial se face mențiune în girul notarial.

(7) Cheltuielile pentru traducere sînt suportate de către solicitantul actului notarial.

Articolul 23. Numărul de exemplare ale actelor notariale

(1) Numărul de exemplare ale actului notarial în care se expune conținutul actului juridic autentificat notarial nu poate depăși numărul părților actului juridic plus un exemplar pentru arhiva notarului, în cazurile prevăzute la alin. (3), dacă prezenta lege nu prevede altfel.

(2) Toate exemplarele actelor notariale se semnează de către părți și au aceeași putere juridică.

(3) Un exemplar original al testamentelor, procurilor, certificatelor, contractelor sau al altor acte, ce necesită a fi arhivate, se păstrează în arhiva notarului.

Articolul 24. Girul notarial și certificatul notarial

(1) Conținutul girului actului notarial se stabilește de către notar în funcție de actul notarial întocmit și faptele constatate și va conține, după caz:

- a) sediul biroului notarului;
- b) data întocmirii actului notarial;
- c) numele notarului;
- d) locul unde s-a întocmit actul notarial, în cazul întocmirii în afara sediului biroului notarului, precizându-se împrejurarea ce justifică întocmirea înscrisului în acel loc;
- e) numele sau denumirea părților, domiciliul sau sediul acestora și mențiunea faptului prezentării lor în persoană, reprezentate ori asistate, precum și modul în care li s-a stabilit identitatea, cu excepția încheierilor, certificării faptelor prin care se dă dată certă înscrisurilor sau legalizării copiilor de pe document;
- f) constatarea îndeplinirii condițiilor de fond și de formă ale actului notarial întocmit în raport cu natura aceluia act;
- g) constatarea întocmirii actului notarial și a citirii acestuia de către notar și de părți;
- h) constatarea că s-a luat consimțământul părților pentru întocmirea actului notarial;
- i) constatarea că actul notarial a fost semnat în fața notarului de toți cei obligați să-l semneze;
- j) mențiunea cuantumului, perceperii taxei de stat și plății pentru asistența notarială;
- k) alte mențiuni sau constatări care rezultă din procedura notarială sau pe care notarul le consideră necesare;
- l) semnătura notarului;
- m) ștampila notarului.

(2) Certificatul notarial va conține, după caz:

- a) sediul biroului notarului;
- b) data eliberării certificatului;
- c) numele notarului;
- d) numele sau denumirea titularului;
- e) faptele constatate de notar, alte mențiuni sau constatări care rezultă din procedura notarială sau pe care notarul le consideră necesare;
- f) mențiunea cuantumului, perceperii taxei de stat și plății pentru asistența notarială;
- g) semnătura notarului;
- h) ștampila notarului.

(3) Ministerul Justiției elaborează și aprobă modelele girurilor notariale și ale certificatelor notariale, după consultarea Camerei Notariale.

(4) Actele de protest al cambiilor se întocmesc conform modelului prezentat în anexele nr. 3 și 4 la Legea cambiei nr. 1527/1993.

Articolul 25. Registrele notariale și evidența lucrărilor de secretariat

(1) Toate actele notariale, acțiunile și procedurile notariale, inclusiv încheierile notariale, toate plățile notariale și taxele de stat încasate se înregistrează în registrele necesare pentru desfășurarea activității notariale.

(2) Registrele necesare pentru desfășurarea activității notariale, forma, conținutul registrelor și modul de completare a acestora se aprobă de către Ministerul Justiției, dacă legea nu prevede altfel.

(3) Ministerul Justiției ține Registrul electronic al dosarelor succesoriale și testamentelor și Registrul procurilor. Conținutul, accesul la registre, precum și modul de funcționare și gestionare a acestora se stabilesc de către Ministerul Justiției.

(4) Modul de îndeplinire a lucrărilor de secretariat în activitatea notarială se stabilește de către Ministerul Justiției la propunerea Camerei Notariale.

Articolul 26. Eliberarea duplicatului actului notarial

(1) La cererea scrisă motivată a uneia dintre părțile actului notarial, a succesorilor sau reprezentanților de drept ai uneia dintre părțile actului notarial, inclusiv pentru cazuri de pierdere sau deteriorare a originalului actului notarial, notarul eliberează duplicatul actului notarial, originalul căruia se păstrează în arhiva sa. În cazul exercitării dreptului de gaj, prezentând actul ce confirmă transmiterea în posesie a bunului gajat, creditorul gajist are dreptul să solicite duplicatul actului notarial translativ de proprietate asupra bunului gajat, iar notarul este obligat să elibereze duplicatul actului notarial, originalul căruia se păstrează în arhiva sa.

(2) Duplicatul actului notarial reproduce întocmai cuprinsul, inclusiv girul notarial cu toate mențiunile actului notarial original. Anexele actului notarial, ce fac parte integrantă a acestuia, se anexează în copie legalizată la duplicatul actului notarial.

(3) În duplicat se indică data eliberării duplicatului, iar în locul semnăturilor originale ale părților, se menționează numele și prenumele fiecărui semnatar și se aplică girul prevăzut pentru duplicate. Duplicatul astfel eliberat are aceeași forță juridică la fel ca originalul.

(4) În cazul pierderii originalului actului notarial, solicitantul va prezenta dovada privind publicarea avizului despre pierderea actului respectiv pe pagina web oficială a Camerei Notariale sau în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(5) La eliberarea duplicatului din cauza deteriorării sau distrugerii parțiale a actului notarial, notarul reține în arhiva notarului actul notarial respectiv.

(6) Duplicatul testamentului se eliberează, la cererea scrisă a moștenitorului testamentar, legatarului sau executorului testamentar, numai după decesul testatorului, la prezentarea actului ce confirmă deschiderea succesiunii.

Articolul 27. Eliberarea extraselor din registrele notariale

Notarul eliberează extrase din registrele notariale la solicitarea persoanelor în al căror nume sau din ale căror împuterniciri au fost întocmite actele notariale, precum și la solicitarea autorităților publice abilitate prin lege, în legătură cu cauzele penale, contravenționale sau civile aflate în curs de examinare.

Articolul 28. Rectificarea greșelilor sau completarea omisiunilor în actul notarial

(1) Actul notarial autentificat ce prezintă erori materiale sau omisiuni vădite poate fi rectificat sau completat, după caz, prin rectificare sau completare pe textul actului notarial sau prin încheierea notarului. Erorile materiale sau omisiunile vădite se pot referi la numele și calitatea părților, erori de calcul și orice alte asemenea erori materiale cuprinse în actele notariale, care nu privesc aspecte ce pot afecta natura, obiectul actului sau conținutul raporturilor juridice dintre părți.

(2) Rectificarea sau completarea pe textul actului notarial poate fi efectuată doar în cazul în care erorile materiale sau omisiunile sînt confirmate prin actele prezentate pentru întocmirea actului notarial supus rectificării, completării, păstrate în arhiva notarului. În aceste cazuri, rectificarea sau completarea se efectuează de către notarul care a întocmit actul la cererea uneia dintre părți, fără a fi nevoie de prezența și semnătura acesteia în acest sens, acordul celeilalte din urmă fiind prezumat dacă a fost legal citată și nu și-a manifestat opunerea.

Rectificarea sau completarea pe textul actului notarial poate fi efectuată de către notar din oficiu, în lipsa părților, acordul acestora fiind prezumat dacă au fost citate și n-au făcut obiecții sau altfel nu au făcut cunoscută opunerea asupra rectificărilor sau completărilor.

(3) În cazurile prevăzute la alin. (2) rectificările sau completările vor fi specificate în textul actului notarial și la sfîrșitul girului de autentificare, cu aplicarea semnăturii și ștampilei notarului la mențiunea respectivă după gir.

(4) În alte cazuri decât cele prevăzute la alin. (2), erorile materiale pot fi rectificate sau omisiunile pot fi completate atât de notarul care a întocmit actul, cât și de notarul în a cărui arhivă se află originalul actului notarial supus rectificării sau completării, la cererea uneia dintre părți, sau de notar din oficiu, cu acordul părților actului notarial respectiv.

(5) În cazurile prevăzute la alin. (4), rectificarea sau completarea se efectuează prin încheierea emisă de către notar, nefiind admisă rectificarea directă în cuprinsul actelor notariale. Încheierea se anexează la toate exemplarele originale ale actului notarial supus rectificării sau completării, prezentate de către părți, și la cel din arhivă, cu aplicarea pe original a mențiunii despre emiterea încheierii.

(6) Nu se pot rectifica prin această procedură erorile de raționament juridic și nici alte erori sau omisiuni care nu pot fi calificate drept erori materiale sau omisiuni, acestea putând fi remediate doar cu acordul părților și doar prin întocmirea unui alt înscris.

Articolul 29. Reconstituirea actului notarial

Actul notarial distrus sau dispărut, fără a mai fi rămas un exemplar original, se reconstituie la cererea părților, prin încheiere, cu acordul părților sau, după caz, al succesorilor acestora, dacă există o copie legalizată a acestuia sau o copie de pe copia legalizată a actului notarial. Reconstituirea se efectuează de către notarul care a întocmit actul notarial sau de cel în gestiunea căruia a fost transmisă arhiva.

Capitolul III AUTENTIFICAREA ACTELOR JURIDICE

Articolul 30. Actele juridice supuse autentificării

(1) Notarul autentifică actele juridice pentru care prezenta lege și alte acte legislative stabilesc forma autentică obligatorie. La solicitarea părților pot fi autentificate și alte acte juridice.

(2) Se supun autentificării notariale următoarele acte juridice:

- a) declarația de acceptare sau de renunțare la moștenire;
- b) actul prin care se constituie, se transmit, se modifică sau se revocă drepturi reale imobiliare sau dezmembrăminte ale acestora;
- c) contractul de vânzare-cumpărare a bunurilor imobile în proces de construcție;
- d) procura eliberată în privința actelor juridice care necesită forma autentică și declarația de revocare a acesteia;

- e) în cazurile prevăzute de lege, actul de constituire, reorganizare a societății comerciale, de înstrăinare a părților sociale și acțiunilor, de vânzare a întreprinderii în calitate de complex patrimonial unic, declarația de fiducie;
- f) testamentele autentice;
- g) alte acte pentru care legislația prevede forma autentică.

Articolul 31. Reguli privind autentificarea contractelor

(1) La autentificarea contractului, notarul verifică:

- a) dacă documentele prezentate pentru încheierea contractului și conținutul contractului corespund cu prevederile legale;
- b) dacă contractul conține toate clauzele esențiale;
- c) dacă părțile, după caz, reprezentanții împuterniciți în modul stabilit sînt prezenți și dacă voința părților este îndreptată spre încheierea contractului;
- d) prezența sau lipsa sarcinilor, grevărilor, interdicțiilor, aplicate în modul stabilit.

(2) Prezentarea documentelor justificative și actelor necesare pentru autentificarea contractului se pune în sarcina solicitantului actului notarial.

(3) Părțile contractante sînt obligate să comunice informația cu privire la existența sau lipsa viciilor juridice și materiale. Răspunderea pentru tănuirea viciilor existente la momentul autentificării o poartă partea vinovată.

(4) Părțile sînt obligate să comunice notarului prețul real al bunului, locul aflării bunului înstrăinat, gajat. Răspunderea pentru tănuirea faptului că bunul este înstrăinat, gajat, a existenței drepturilor terțelor persoane asupra bunului, existenței grevărilor sau interdicțiilor (sechestrului, arest) asupra bunului, comunicarea prețului nereal al bunului, altor date eronate sau prezentarea de documente false (nevalabile) în procesul autentificării actului juridic o poartă partea vinovată.

(5) În cadrul procedurii de autentificare a actelor notariale, notarul prezintă părților pentru cunoștință toate înscrisurile aferente întocmirii actului notarial.

(6) Proiectul contractului poate fi redactat de către părți sau de către notar. Dacă proiectul contractului, prezentat de părți, nu corespunde cerințelor legale sau nu conține toate clauzele și informațiile necesare, notarul va propune părților să ajusteze textul contractului la cerințele legale, iar în cazul în care părțile refuză ajustarea textului contractului, notarul are dreptul să refuze autentificarea acestuia.

(7) Notarul va explica părților, în mod imparțial, consecințele și efectele juridice ale contractului, inclusiv obligația generală de achitare a impozitelor și taxelor stabilite de legislație sau obligativitatea înregistrării drepturilor în registrele

publice corespunzătoare. Notarului nu-i poate fi imputată omisiunea de a comunica cu precizie toate obligațiile fiscale în legătură cu actul notarial întocmit.

(8) Dacă, în procesul discuțiilor cu părțile, se constată că contractul a cărui autentificare se solicită nu corespunde intențiilor reale, notarul va consulta părțile asupra necesității autentificării contractului ce ar corespunde intențiilor lor.

(9) Notarul răspunde de efectuarea plății sumelor de bani dacă plata se face, la solicitarea expresă a părților pentru executarea contractelor autentificate notarial, prin contul bancar special al notarului, deschis în acest sens, nepurtător de dobânzi. Suma depusă în contul bancar special al notarului cuprinde atât suma necesară plății, cât și suma necesară pentru plata spezelor și comisioanelor bancare.

(10) Dacă se aplică dreptul străin, atunci notarul urmează să indice participanților asupra acestui fapt, inclusiv să determine legea aplicabilă contractului cu elemente de extraneitate și să menționeze acest lucru în contract. Notarul nu este obligat să informeze și să explice despre conținutul legislației străine, însă este obligat să informeze despre eventualele efecte juridice ale actului juridic în străinătate. Notarului nu-i poate fi imputată necomunicarea tuturor efectelor juridice ale actului juridic în străinătate.

Articolul 32. Documentele justificative necesare autentificării actelor de dispoziție

(1) La autentificarea actelor de dispoziție, notarul verifică datele din Registrul de stat al populației, Registrul de stat al persoanelor juridice și al întreprinzătorilor individuali, Registrul de stat al organizațiilor necomerciale, Registrul bunurilor imobile, Registrul garanțiilor reale mobiliare și alte registre de publicitate, după caz, ținute în formă electronică. Notarul certifică timpul preluării datelor din registrele de publicitate, ținute în formă electronică, cu anexarea, conform art. 57, a extrasului, pe suport de hârtie, al informației preluate din registrul de publicitate, la dosarul actului notarial.

(2) Contractul de ipotecă, încheiat în legătură cu procurarea bunului ce face obiectul contractului de vânzare-cumpărare, se autentifică în baza contractului de vânzare-cumpărare neînregistrat în Registrul bunurilor imobile.

(3) În cazul substituirii sau completării obiectului contractului de ipotecă cu un bun care se individualizează printr-un număr cadastral separat, acordul de modificare a contractului de ipotecă se autentifică cu aplicarea regulilor de autentificare a contractului de ipotecă supus modificării, dacă părțile nu au convenit altfel.

(4) Procurile folosite la autentificarea actelor de dispoziție sau actelor prin care se oferă dreptul de încheia acte de dispoziție în nume propriu sau în numele altei persoane rămân la dosar în original sau în copie legalizată.

Articolul 33. Stabilirea regimului proprietății comune a soților

(1) Stabilirea regimului proprietății comune a soților se efectuează în baza documentelor prezentate și a declarației pe proprie răspundere a titularului dreptului sau a reprezentantului său. În cazul în care informația din documentele prezentate nu corespunde cu declarația pe proprie răspundere, notarul va solicita titularului de drept sau reprezentantului acestuia prezentarea altor documente justificative.

(2) În actul juridic, notarul face mențiunea despre regimul proprietății și modul în care a fost stabilit acest fapt.

Articolul 34. Particularitățile contractului de vânzare-cumpărare a unei cote-părți ideale din imobil

(1) La autentificarea contractului de vânzare-cumpărare a unei cote-părți ideale dintr-un imobil, notarul informează părțile despre consecințele nerespectării dreptului de preemțiune. Dacă cumpărătorul solicită respectarea dreptului de preemțiune pînă la autentificarea contractului, notarul trebuie să se asigure că a fost respectată procedura de notificare a coproprietarului despre dreptul său de preemțiune, în modul prevăzut de lege.

(2) Dacă coproprietarul nu este cunoscut sau refuză să elibereze declarația de renunț la dreptul de preemțiune, notificarea despre oferta de vânzare se va efectua prin intermediul notarului în procedura de transmitere a înscrisului sau prin executorul judecătoresc.

Articolul 35. Autentificarea tranzacției rezultate din mediere

(1) La solicitarea părților și în baza procesului-verbal de mediere semnat de părți și mediator, notarul autentifică tranzacția. În condițiile prezentei legi, notarul care a efectuat medierea nu poate autentifica tranzacția.

(2) Tranzacția, inclusiv anexele acesteia, se semnează de către părți și mediator.

Articolul 36. Autentificarea contractului de vânzare-cumpărare a imobilelor în curs de construire

La autentificarea contractului de vânzare-cumpărare a imobilelor în curs de construire, notarul verifică datele din registrele de publicitate, ținute în formă electronică, conform art. 17 alin. (2), privind imobilul în curs de construire, terenul pe care-l grevează construcția, titularii drepturilor asupra acestora, iar părțile prezintă următoarele acte, în măsura în care registrele de publicitate nu conțin informații despre ele:

- a) autorizația de construire;
- b) documentele care confirmă dreptul de proprietate sau suprafață asupra terenului;
- c) declarația în condominiu;
- d) alte acte, după caz.

Articolul 37. Autentificarea procurii

(1) Notarul autentifică procura în numele unei persoane, pe numele unei sau al mai multor persoane.

(2) Termenul de valabilitate a procurii nu poate depăși termenul stabilit de legislație.

(3) Procura ulterioară se autentifică notarial la prezentarea procurii inițiale în care este menționat expres dreptul de eliberare a procurii ulterioare. În cazul cesionării integrale a împuternicirilor, procura inițială se reține în original în arhiva notarului. Dacă prin procura ulterioară au fost cesionate doar o parte din împuterniciri, procura inițială se restituie cu mențiunea despre realizarea dreptului de cesiune, notarul păstrând în arhivă o copie legalizată a acesteia.

(4) La autentificarea procurii, reprezentatul nu este obligat să prezinte dovezi care să confirme dreptul lui asupra bunurilor. Datele despre bunuri și despre reprezentant sînt prezentate de către reprezentat, care poartă răspundere pentru veridicitatea datelor și obținerea consimțămîntului reprezentantului pentru prelucrarea datelor cu caracter personal.

(5) Voința persoanei privind revocarea procurii se autentifică conform prevederilor referitoare la autentificarea actului juridic.

Articolul 38. Declarația pe proprie răspundere

(1) În cazul autentificării unei declarații pe proprie răspundere, notarul preîntâmpină declarantul despre răspunderea pe care o poartă pentru fals în declarații în conformitate cu prevederile Codului penal.

(2) Notarul nu verifică și nu confirmă cele declarate de persoană.

Articolul 39. Organizarea și desfășurarea licitațiilor.
Autentificarea contractului

(1) Notarul organizează și desfășoară licitații de vânzare a bunurilor mobile sau imobile inițiate, la cererea tuturor proprietarilor, creditorului gajist/ipotecar, în conformitate cu Regulamentul aprobat de către Ministerul Justiției.

(2) Bunurile grevate cu sarcini, înscrise în registrul de publicitate respectiv, pot fi scoase la licitație doar după obținerea acordului creditorilor.

(3) Licitația se va desfășura cu respectarea principiului publicității și transparenței. Procesul-verbal al licitației se întocmește și se semnează de notarul, proprietarul, creditorul gajist/ipotecar sau reprezentantul acestora și ofertantul care a câștigat. La cererea proprietarului, creditorului gajist/ipotecar, notarul poate elibera certificat privind constatarea etapei procedurale a licitației și a rezultatelor acesteia.

(4) Contractul de vânzare-cumpărare se autentifică de notarul care a organizat licitația. Părțile contractului de înstrăinare a bunului prin licitație sînt proprietarul, creditorul gajist/ipotecar și ofertantul care a câștigat licitația.

Articolul 40. Procedura de modificare, rezoluțiune, revocare
a contractelor autentificate

(1) Pentru autentificarea modificării, rezoluțiunii sau revocării contractului se aplică regulile generale de autentificare.

(2) Pentru autentificarea acordului de modificare, rezoluțiune sau revocare a contractului, de comun acord al părților contractante, notarul verifică și extrage datele din registrele de publicitate, ținute în formă electronică, conform art. 17 alin. (2), inclusiv în privința drepturilor și obligațiilor care fac obiectul contractului, iar părțile prezintă următoarele acte, în măsura în care registrele de publicitate nu conțin informații despre ele:

a) contractul autentificat supus modificării, rezoluțiunii sau revocării;

b) alte acte și, după caz, consimțământul autorităților sau persoanelor interesate – în cazul necesității verificării altor fapte juridice, necesare pentru încheierea acordului, în măsura în care registrele de publicitate nu conțin informații despre ele, notarul va solicita prezentarea actelor respective.

(3) Pentru autentificarea acordului de modificare, rezoluțiune sau revocare se vor prezenta părțile contractante și persoanele care au dobândit drepturi în urma încheierii contractului sau succesorii lor în drepturi.

(4) Pe contractul revocat sau supus rezoluțiunii notarul face mențiunea respectivă. Acordul de modificare se anexează la contractul de bază și reprezintă parte integrantă a acestuia.

(5) Notarul în a cărui arhivă se păstrează originalele actelor de proprietate ce au servit la autentificarea actului notarial rezolvit le restituie la cerere titularului, păstrând copiile legalizate ale acestora în arhiva notarului.

Articolul 41. Desfacerea căsătoriei prin acordul soților

(1) Cererea de desfacere a căsătoriei prin acordul soților poate fi depusă la oricare notar în baza acordului soților și în prezența ambilor soți sau în prezența unuia dintre soți dacă anterior notarului i-a fost comunicat acordul autentic al celuilalt soț de desfacere a căsătoriei și de examinare a cererii în absența sa.

(2) Cererea de desfacere a căsătoriei se întocmește în scris. Modelul cererii de desfacere a căsătoriei se aprobă de către Ministerul Justiției. Cererea și, dacă există, acordul autentic prevăzut la alin. (1) trebuie să vizeze, după caz, modul de participare a părinților la educația, întreținerea copiilor minori comuni, stabilirea domiciliului acestora, plata pensiei de întreținere a soțului/soției sau partajul averii comune dobândite în perioada căsătoriei. În acest scop, părțile declară notarului pe proprie răspunde despre existența copiilor minori sau concepuți, iar în cazul în care soții au copii minori, concomitent cu desfacerea căsătoriei, se va autentifica acordul soților cu privire la stabilirea pensiei de întreținere a copiilor minori și la stabilirea domiciliului copiilor minori după desfacerea căsătoriei.

(3) La cererea de desfacere a căsătoriei se anexează copiile certificatelor de naștere ale soților și ale copiilor minori existenți, copiile actelor de identitate ale soților, certificatul de căsătorie emis de autoritățile competente ale Republicii Moldova în original și o copie legalizată a acestuia.

(4) Notarul explică părților consecințele juridice ale desfacerii căsătoriei, drepturile și obligațiile părinților, regimul patrimonial al bunurilor comune.

(5) La momentul înregistrării cererii, notarul acordă soților, potrivit prevederilor Codului familiei, un termen de 30 de zile pentru eventuala retragere a cererii de desfacere a căsătoriei. Termenul pentru retragerea cererii de desfacere a căsătoriei poate fi prelungit cu acordul soților cu maximum 30 de zile.

(6) La expirarea termenului prevăzut la alin. (5), dacă soții și-au exprimat consimțământul liber și neviciat și sînt îndeplinite, cumulativ, și celelalte condiții legale prevăzute de Codul familiei pentru desfacerea căsătoriei prin acordul soților, notarul emite încheierea de desfacere a căsătoriei prin acordul soților, în care consemnează data desfacerii căsătoriei, numele de familie pe care foștii soți le vor purta după divorț și, după caz, mențiunile privind acordul parental referitor la plata pensiei de întreținere a copiilor minori, stabilirea domiciliului minorilor, modalitatea de partajare a bunurilor comune, plata pensiei de întreținere a soțului/soției. Încheierea de desfacere a căsătoriei se emite în 5 exemplare și produce efectul juridic al unui act de stare civilă de desfacere a căsătoriei (divorț).

(7) În termen de 3 zile de la data emiterii încheierii de desfacere a căsătoriei prin acordul soților, notarul transmite organului de stare civilă teritorial, pentru efectuarea înregistrării actului de stare civilă, împreună cu dovada achitării taxei de stat pentru înregistrarea actelor de stare civilă, două originale ale încheierii și originalul certificatului de căsătorie. Cîte un original al încheierii se eliberează părților și un original al încheierii se reține de notarul în arhiva sa.

Articolul 42. Respingerea cererii de desfacere a căsătoriei

(1) Notarul emite o încheiere de respingere a cererii de desfacere a căsătoriei în situațiile în care nu sînt îndeplinite, cumulativ, condițiile legale prevăzute de Codul familiei pentru desfacerea căsătoriei prin acordul soților, precum și în unul dintre următoarele cazuri:

- a) unul dintre soți nu își poate exprima consimțământul liber și neviciat;
- b) cererea nu este semnată de ambii soți în prezența notarului, dacă anterior notarului nu i-a fost comunicat acordul autentic al celuilalt soț de desfacere a căsătoriei și de examinare a cererii în absența sa, iar soțul prezent insistă să fie înregistrată cererea;
- c) soții refuză să dea declarațiile prevăzute de lege;
- d) soții nu prezintă, la depunerea cererii, actele necesare prevăzute la art. 41 alin. (3);
- e) în cazul în care există copii minori sau concepuți și, la expirarea termenului prevăzut la art. 41 alin. (5), unul dintre soți nu se prezintă în fața notarului, nu-și exprimă consimțământul pentru desfacerea căsătoriei sau soții refuză de a încheia acordul referitor la plata pensiei de întreținere și la stabilirea domiciliului copiilor minori, sau acordul încheiat contravine intereselor minorilor;

f) cel puțin unul dintre soți nu s-a prezentat în fața notarului la expirarea termenului prevăzut la art. 41 alin. (5);

g) cererea a rămas fără obiect întrucât căsătoria dintre soți a fost desfăcută, fie de către o altă autoritate competentă, fie încetată din cauza decesului unuia dintre soți;

h) dacă soții se împacă și unul dintre soți își retrage cererea de desfacere a căsătoriei.

(2) În cazul respingerii cererii de desfacere a căsătoriei, notarul emite o încheiere de respingere în 3 exemplare, dintre care unul se păstrează în arhiva notarului, iar celelalte se transmit fiecăruia dintre soți. La respingerea cererii de desfacere a căsătoriei, originalul certificatului de căsătorie se restituie persoanei care l-a depus la notar.

Articolul 43. Învestirea cu formulă executorie

(1) La solicitarea părților, concomitent cu autentificarea sa, actul notarial, care constată o creanță certă și lichidă, poate fi investit cu formulă executorie. În cazurile expres prevăzute de lege pot fi investite cu formulă executorie și alte acte juridice.

(2) Mențiunea despre investirea actului notarial cu formulă executorie se înscrie în girul de autentificare, iar în cazul altor acte investite cu formulă executorie în situațiile expres prevăzute de lege, notarul emite o încheiere. Modelul încheierii de investire cu formulă executorie se aprobă de către Ministerul Justiției, după consultarea Camerei Notariale.

(3) Pentru investirea cu formulă executorie, în cazurile expres prevăzute de lege, a actului neautentificat notarial, creditorul depune o cerere în care indică:

a) datele de identificare și domiciliul/sediul, după caz, altă adresă de corespondență a creditorului și a debitorului;

b) temeiul solicitării investirii cu formulă executorie;

c) valoarea creanței;

d) indicarea modului în care a fost notificat debitorul și declarația despre neexecutarea obligației de către debitor până la expirarea termenului acordat debitorului prin notificare;

e) valoarea creanței restante, inclusiv dobânda, penalitățile și alte costuri sau cheltuieli ce trebuie achitate de debitor creditorului, la momentul depunerii cererii de investire;

f) semnătura creditorului.

(4) La cererea de investire, creditorul va anexa originalul actului ce confirmă nașterea obligației, notificarea debitorului și dovada recepționării.

(5) În urma examinării cererii și actelor prezentate de creditor, notarul, prin încheiere, dă curs procedurii de investire cu formulă executorie și expediază debitorului o notificare despre pornirea procedurii de investire cu formulă executorie.

(6) Notificarea despre pornirea procedurii de investire cu formula executorie trebuie să conțină:

a) datele de identificare și domiciliul/sediul, după caz, altă adresă de corespondență a creditorului și a debitorului;

b) temeiul executării dreptului;

c) valoarea creanței și modul de executare a obligației;

d) consecințele juridice ale investirii actului cu formulă executorie;

e) indicarea termenului, care nu poate fi mai mic de 20 de zile din momentul recepționării notificării, la a cărei expirare notarul va emite încheierea de investire a actului cu formulă executorie;

f) valoarea sumelor restante, inclusiv dobânda, penalitățile și alte costuri sau cheltuieli ce trebuie achitate pentru a evita continuarea procedurii de investire, sau alte acțiuni ce trebuie întreprinse de către debitor în vederea înlăturării omisiunii de executare corespunzătoare a obligațiilor sale;

g) semnătura notarului.

(7) În termenul indicat în notificare, debitorul are dreptul să achite suma restantă sau să înlătore în alt mod omisiunea de executare corespunzătoare a obligațiilor sale, astfel după cum este stabilit în notificare, cu notificarea notarului despre acest fapt.

(8) Dacă pînă la expirarea termenului indicat la alin. (6) lit. e) debitorul nu a executat obligația, notarul, la cererea creditorului, emite încheierea de investire cu formulă executorie a actului neautenticat notarial.

(9) Actul notarial investit cu formulă executorie are putere de titlu executoriu la data exigibilității creanței sau la data indicată în contract. Celelalte acte investite de notar cu formulă executorie au putere de titlu executoriu în condițiile legii.

(10) În lipsa originalului actului investit cu formulă executorie, titlu executoriu poate constitui duplicatul din arhiva notarului de pe exemplarul actului investit cu formulă executorie.

Articolul 44. Autentificarea și revocarea testamentului

(1) Autentificarea testamentului se face respectându-se dispozițiile privind autentificarea.

(2) La autentificarea testamentului, notarul nu va cere testatorului să prezinte dovezi pentru confirmarea dreptului de proprietate asupra patrimoniului testat.

(3) Testatorul își dictează dispozițiile în fața notarului. Notarul redactează testamentul în baza solicitărilor exprimate de către testator, utilizând terminologia juridică corespunzătoare. În cuprinsul testamentului se va face mențiune expresă că actul reprezintă ultima voință a testatorului. Testamentul astfel redactat este citit cu voce testatorului și este transmis acestuia pentru a face cunoștință cu el, fiind apoi semnat de către testator. Despre îndeplinirea acestor formalități se face o mențiune expresă în girul de autentificare care se semnează de către notar.

(4) În cazul în care testatorul prezintă un testament deja redactat, notarul va da îndrumările necesare privind legalitatea și efectele juridice ale dispozițiilor testamentare, după care va proceda la redactarea testamentului. Dacă testatorul insistă ca testamentul să fie autentificat în redacția prezentată de el, notarul nu va refuza autentificarea. În acest caz, notarul nu va purta răspundere pentru formularea dispozițiilor testamentare.

(5) În cazul în care la întocmirea testamentului sînt atrași martori, interpretul autorizat, traducătorul autorizat, persoana care semnează testamentul în locul testatorului, executorul testamentar, aceștia vor semna testamentul. La testament se anexează declarația comună a persoanelor atrase privind obligația de păstrare a secretului întocmirii testamentului.

(6) Declarația de revocare a testamentului se autentifică notarial în conformitate cu regulile generale pentru autentificarea testamentului. Printr-o declarație poate fi revocat un singur testament sau mai multe testamente. La declarație se anexează copia testamentului care este revocat. În cazul lipsei testamentului, informația despre testament, la cererea testatorului, se obține din Registrul electronic al dosarelor succesoriale și testamentelor.

(7) Autentificarea și revocarea testamentului se înregistrează, cel tîrziu în următoarea zi lucrătoare, dar nu mai tîrziu de 3 zile, în Registrul electronic al dosarelor succesoriale și testamentelor.

Articolul 45. Autentificarea testamentului din numele persoanei analfabete sau cu dizabilități fizice

(1) În cazul în care testatorul este analfabet sau din cauza unei dizabilități fizice, a unei boli sau a altor cauze nu poate citi sau semna actul, el va dicta notarului conținutul testamentului, va preciza că este actul său de ultimă voință, notarul urmînd să redacteze testamentul.

(2) Ori de cîte ori testatorul nu va putea semna, la întocmirea și autentificarea testamentului vor fi prezenți o persoană desemnată de testator să semneze în locul său și 2 martori.

(3) În cazul în care testatorul este nevăzător, notarul, în prezența a 2 martori, îi va citi actul înainte de a-i lua consimțămîntul. După citire, testamentul va fi semnat de către testator și cei 2 martori.

(4) În situațiile speciale cînd notarul ia declarația de voință a testatorului surd, mut sau surdomut în imposibilitate de a scrie, aceasta se face prin interpret.

(5) În girul de autentificare notarul va face mențiunea expresă a declarației testatorului, inclusiv cauza care l-a împiedicat să semneze, precum și mențiunea despre prezența altor persoane la procedura de autentificare.

(6) Martorii trebuie să întrunească cerințele prevăzute de Codul civil.

Capitolul IV
LEGALIZAREA COPIILOR, EXTRASELOR, SEMNĂTURILOR,
CERTIFICAREA FAPTELOR, ÎNTOCMIREA ȘI ÎNDEPLINIREA ALTOR
ACTE ȘI ACȚIUNI NOTARIALE

Articolul 46. Legalizarea copiilor de pe documente și a extraselor din ele

(1) Notarul eliberează copii legalizate numai de pe documentele originale prezentate de solicitant, după confruntarea copiei cu originalul.

(2) Pot fi legalizate copii atît de pe un document în întregime, cît și de pe părți determinate ale acestuia, cu condiția ca acestea să nu denatureze înțelesul integral al documentului și să cuprindă textul deplin ce se referă la o anumită problemă. Copia de pe documentul prezentat de cetățean se legalizează numai în cazul în care semnătura de pe document este legalizată notarial.

(3) Copiile legalizate de pe actele din arhiva notarului se eliberează numai părților, succesorilor și reprezentanților acestora.

(4) Copia de pe copia documentului se legalizează cu condiția că cea din urmă este legalizată notarial sau este eliberată de o autoritate competentă ce deține originalul documentului. În ultimul caz, pe copia documentului trebuie să fie aplicată ștampila autorității, semnătura persoanei competente, data eliberării copiei și mențiunea că copia corespunde originalului documentului care se păstrează la autoritatea respectivă.

Articolul 47. Legalizarea semnăturii de pe înscris

(1) Notarul legalizează semnătura de pe înscrisul al cărui conținut nu este o expunere a unui act juridic.

(2) La legalizarea semnăturii, notarul confirmă doar că semnătura aparține persoanei care a semnat. Notarul nu verifică faptele expuse în înscris și nu poartă răspundere pentru veridicitatea lor, acest fapt fiind indicat în gir.

(3) Dacă la întocmirea actului notarial participă, în condițiile legii, alte persoane (martori, interpreți, traducători, persoane desemnate de persoana care nu poate semna), notarul va legaliza semnătura acestora pe actul notarial.

Articolul 48. Legalizarea semnăturii traducătorului

(1) Notarul legalizează semnătura traducătorului autorizat care a efectuat și certificat traducerea. Notarul poate legaliza semnătura traducătorului neautorizat în condițiile stabilite la art. 1 alin. (3) din Legea nr. 264/2008 cu privire la statutul, autorizarea și organizarea activității de interpret și traducător în sectorul justiției.

(2) Înscrisurile traduse de traducător vor conține inscripția de certificare a traducerii cu semnătura și ștampila traducătorului. Traducătorul poartă răspundere personală pentru corectitudinea traducerii actului.

(3) Originalul înscrisului sau copia legalizată a acestuia care se traduce se anexează traducerii, cu aplicarea ștampilei și a semnăturii notarului pe marginile alăturate la îmbinarea a două file, astfel încât ștampila de legătură să fie aplicată pe toate filele înscrisului, care se numerotează, se capsează, se coase sau se broșează.

(4) Nu se legalizează semnătura traducătorului autorizat dacă înscrisul prezentat spre traducere este în copie simplă.

(5) Modul de înregistrare, evidență și verificare a specimenelor de semnătură a traducătorilor și interpreților autorizați se aprobă de către Consiliul Camerei

Notariale. Legalizarea semnăturii traducătorului se poate face și după specimenul de semnătură depus la biroul notarului.

Articolul 49. Eliberarea certificatului de proprietate

(1) În baza cererii scrise a tuturor coproprietarilor devălmași, notarul eliberează certificate cu privire la dreptul de proprietate asupra cotei-părți din proprietatea comună în devălmășie.

(2) În cazul decesului unuia sau mai multor coproprietari devălmași, certificatul de proprietate asupra cotelor-părți din proprietate comună în devălmășie se eliberează de notarul care instrumentează dosarul succesoral în baza cererii scrise a tuturor coproprietarilor devălmași și a moștenitorilor coproprietarului devălmaș decedat.

(3) În cazul decesului câtorva coproprietari devălmași, eliberarea certificatului de proprietate ține de competența notarului care primul a deschis procedura succesorală și care va solicita de la notarii care au deschis procedurile successorale după ceilalți coproprietari decedați informația cu privire la moștenitorii acestora.

(4) Pentru eliberarea certificatului de proprietate, notarul verifică și extrage datele din registrele de publicitate, ținute în formă electronică, conform art. 17 alin. (2), inclusiv despre dreptul de proprietate comună în devălmășie a solicitanților, grevările existente asupra acestui drept, starea civilă a solicitanților, iar părțile prezintă următoarele acte:

a) actul justificativ al dreptului de proprietate asupra bunului proprietate comună în devălmășie, înregistrat conform legii, dacă dreptul asupra bunului este supus înregistrării, cu excepțiile prevăzute de lege;

b) alte acte – în cazul necesității verificării altor fapte juridice necesare pentru eliberarea certificatului de proprietate, în măsura în care registrele de publicitate nu conțin informații despre ele, notarul va solicita prezentarea actelor respective.

(5) Certificatelor de proprietate pentru fiecare coproprietar li se atribuie numere diferite de înregistrare.

Articolul 50. Înregistrarea de către notar a drepturilor în registrul bunurilor imobile

(1) Imediat după autentificarea actului juridic, contractului sau după eliberarea certificatului notarial referitor la un drept susceptibil de înregistrare în registrul bunurilor imobile, pînă la îndeplinirea altor proceduri notariale, dar nu

mai târziu de sfârșitul zilei sale de muncă, conform programului de lucru, notarul va efectua, prin aplicarea semnăturii electronice, înregistrarea provizorie a actului juridic sau certificatului notarial în registrul bunurilor imobile. Înregistrarea provizorie în registrul bunurilor imobile se va efectua doar dacă bunurile și drepturile asupra acestora, care fac obiectul actului de dispoziție sau certificatului notarial, au fost supuse înregistrării de stat.

(2) La cererea dobânditorului, notarul care a autentificat actul juridic sau a eliberat certificatul notarial referitor la un drept susceptibil de înregistrare poate întreprinde acțiunile necesare pentru înregistrarea dreptului în registrul bunurilor imobile.

Articolul 51. Certificarea unor fapte

(1) În vederea certificării faptelor prevăzute de lege, notarul va întocmi certificatul corespunzător, în al cărui cuprins va identifica solicitantul certificării și va constata faptul certificat.

(2) Notarul certifică, în baza cererii, următoarele:

- a) faptul aflării persoanei în viață;
- b) faptul aflării unei persoane într-un anumit loc;
- c) timpul prezentării înscrisului;
- d) faptul că persoana, ca urmare a unei somații sau notificări, s-a prezentat ori nu într-o anumită zi și la o anumită oră la sediul biroului notarului, precum și declarația acesteia;
- e) conținutul paginilor web, programelor sau al altor produse informatice;
- f) timpul preluării datelor din registrele de publicitate, ținute în formă electronică;
- g) alte fapte care nu sînt date în competența exclusivă a altor organe.

(3) Certificarea faptelor cu participarea minorului de pînă la 14 ani se efectuează în baza cererii reprezentantului legal, iar în cazul minorului de la 14 pînă la 18 ani – la cererea acestuia, condiționat de consimțămîntul reprezentantului legal.

Articolul 52. Certificarea faptului aflării persoanei în viață

(1) Certificarea faptului că o persoană este în viață se constată de către notar prin percepția acestuia în baza simțurilor proprii asupra persoanei prezente în fața sa.

(2) Certificatul eliberat de către notar va cuprinde elementele de identificare a persoanei și modul în care i s-a stabilit identitatea, data identificării în formatul an, lună, zi, ora constatării, precum și semnătura solicitantului.

Articolul 53. Certificarea faptului aflării unei persoane într-un anumit loc

Notarul certifică faptul că o persoană s-a prezentat la sediul biroului notarului sau că aceasta s-a aflat într-un anumit loc. În acest din urmă caz, notarul se deplasează în acel loc, dar numai în limita circumscripției sale teritoriale, pentru a constata cele solicitate.

Articolul 54. Certificarea timpului prezentării înscrisului

Înscrisul depus de solicitant pentru certificarea timpului prezentării acestuia trebuie să nu contravină legii și bunelor moravuri. Înscrisul se prezintă notarului în două exemplare, unul dintre care se păstrează în arhiva notarului. În cazul imposibilității prezentării înscrisului în două exemplare, se va prezenta originalul și o copie a acestuia, care va fi confirmată de solicitant prin semnătură. Girul de certificare a timpului prezentării înscrisului se face pe înscris, indicându-se persoana care l-a prezentat.

Articolul 55. Certificarea faptului că o persoană, ca urmare a unei somații sau notificări, s-a prezentat ori nu într-o anumită zi și la o anumită oră la sediul biroului notarului, precum și declarația acesteia

(1) Pentru certificarea faptului că o persoană s-a prezentat în urma unei somații sau notificări la o anumită zi și oră la sediul biroului notarului, partea interesată, împreună cu cererea, depune un exemplar al somației sau al notificării și dovada comunicării acesteia către toate persoanele interesate.

(2) Notarul verifică dacă înmînarea sau comunicarea somației ori notificării s-a făcut în condițiile legii, iar în caz contrar, va cere repetarea procedurii. Neregularitățile procedurii de citare se consideră acoperite în cazul în care persoana somată sau notificată se prezintă în fața notarului.

(3) La data și ora indicate în somație sau în notificare, notarul verifică prezența persoanei somate sau notificate.

(4) Declarația persoanei somate sau notificate se consemnează în certificat, semnat de notar. În cazul refuzului de a face declarația sau de a semna, precum și în caz de neprezentare a persoanei somate sau notificate, se va face mențiunea corespunzătoare în certificat.

(5) Somația sau notificarea nu este necesară la îndeplinirea certificării de fapte dacă, printr-un act autentic, părțile au convenit anterior asupra tuturor elementelor care le-ar fi fost comunicate prin somație sau notificare.

(6) Certificatul se va întocmi în numărul de exemplare solicitat de parte, plus unul pentru arhiva notarului.

Articolul 56. Certificarea conținutului paginilor web, programelor sau al altor produse informatice

(1) Certificarea conținutului paginilor web se face de notar la cererea persoanei interesate. Certificatul cuprinde identificarea solicitantului, adresa paginii de internet, numărul de pagini tipărite și data, respectiv anul, luna, ziua, ora și minutul publicării. La certificat se atașează captura de ecran tipărită pe suport de hârtie.

(2) În îndeplinirea procedurilor, notarul poate solicita ajutorul unui expert sau specialist în domeniu.

(3) La certificatul solicitat notarului, indiferent de forma în care programul este prezentat de către parte, se anexează varianta tipărită, integrală sau parțială a conținutului programului/produsului, după caz.

(4) Certificatul va cuprinde identificarea solicitantului, numărul de pagini tipărite, cu semnătura solicitantului la sfârșitul documentului, data, respectiv anul, luna, ziua, ora și minutul, indicarea suportului electronic pe care a fost prezentat spre tipărire, programul/produsul aflat pe CD, DVD, dispozitiv de memorie sau pe orice alt dispozitiv de stocare, precum și denumirea programului/produsului prezentat. Certificatul și documentul anexat se eliberează părții în numărul de exemplare solicitat.

(5) În îndeplinirea procedurilor, notarul poate solicita ca programul sau produsul să fie atestat de un expert sau specialist în domeniu.

Articolul 57. Certificarea timpului preluării datelor din registrele de publicitate, ținute în formă electronică

(1) La cererea proprietarului, moștenitorului, asociatului, administratorului, precum și în cazurile prevăzute de lege, notarul confirmă timpul preluării datelor din registrul de publicitate, ținut în formă electronică, la care are acces notarul.

(2) Preluarea datelor se va confirma printr-un certificat, care va include, suplimentar la cele indicate la art. 24 alin. (2), denumirea registrului de publicitate,

timpul preluării datelor, conform celui indicat de sistemul informațional, momentul interogării datelor din sistemul informațional al registrului de publicitate, dacă această informație este afișată de sistem, alte date relevante, inclusiv numărul cadastral al bunului imobil, corespunzătoare informației din registrul de publicitate respectiv. Dacă certificarea se efectuează în legătură cu întocmirea unui act notarial, timpul preluării datelor se certifică printr-o mențiune notarială, aplicată pe extrasul pe suport de hârtie al informației certificate, care include numele notarului, semnătura notarului și alte date relevante.

(2) Informația în formă electronică privind timpul preluării datelor din registrele de publicitate se imprimă pe hârtie și se anexează la certificatul întocmit sau la dosarul actului notarial întocmit, dacă certificarea se efectuează în legătură cu întocmirea unui act notarial.

Articolul 58. Transmiterea înscrisurilor

(1) La solicitare, printr-o cerere în scris, notarul transmite prin poștă destinatarului, prin scrisoare recomandată cu confirmare de primire, înscrisul solicitantului al cărui conținut nu contravine legii. Semnătura pe cerere se legalizează notarial conform regulilor generale pentru legalizarea semnăturii.

(2) Cheltuielile legate de transmiterea înscrisului le suportă solicitantul.

(3) Notarul trimite prin poștă destinatarului, pe adresa comunicată de către solicitant, înscrisul cu o scrisoare de însoțire.

(4) La solicitarea persoanei care a cerut transmiterea înscrisului, acesteia i se eliberează un certificat care confirmă transmiterea, recepționarea sau, după caz, nerecepționarea înscrisului de către destinatar. La certificatul de transmitere a înscrisului se anexează o copie legalizată a confirmării de primire a scrisorii.

Articolul 59. Înregistrarea în Registrul garanțiilor reale mobiliare

(1) La cerere, notarul înscris în lista operatorilor autorizați înregistrează în Registrul garanțiilor reale mobiliare: gajul bunurilor mobile, radierea gajului bunurilor mobile, avizul de executare a gajului, leasingul financiar și alte drepturi de garanție asupra bunurilor mobile, în conformitate cu legislația în vigoare. La efectuarea înregistrării, notarul stabilește identitatea părților și, după caz, împuternicirile reprezentantului.

(2) La înregistrarea garanției, notarul nu verifică drepturile asupra bunurilor mobile grevate, valabilitatea temeiului garanției, acordul coproprietarilor,

cuprinderea tuturor clauzelor esențiale ale contractului și nu este obligat să asigure înregistrarea garanției asupra bunurilor în alte registre publice.

(3) În baza cererii de înregistrare, notarul verifică completarea tuturor rubricilor avizului de înregistrare, care se verifică și se semnează de către solicitant. La efectuarea înregistrării, notarul eliberează o confirmare de înregistrare din Registrul garanțiilor reale mobiliare. Confirmarea se înregistrează în Registrul actelor notariale.

Articolul 60. Primirea în depozit a mijloacelor financiare și/sau a instrumentelor financiare pentru a fi transmise destinatarului

(1) Notarul poate primi în depozit sume de bani și/sau instrumente financiare pentru a le transmite creditorului în baza unei cereri a debitorului, legalizată notarial, în care se va indica suma bănească și/sau descrierea instrumentelor financiare, destinatarul, temeiul nașterii obligației, data scadenței, domiciliul creditorului sau adresa de corespondență a acestuia, cu eliberarea unui certificat notarial. La cererea sa debitorul anexează o declarație pe proprie răspundere, autenticată notarial, că sumele de bani și/sau instrumentele financiare au proveniență licită.

(2) Notarul care a primit la păstrare bani sau instrumente financiare va expedia imediat la domiciliul creditorului înștiințare prin scrisoare recomandată cu confirmare de primire. Dacă se constată că creditorul nu domiciliază la adresa indicată în cererea de primire în depozit sau nu se află la adresa de corespondență astfel indicată, informarea se va efectua prin publicarea unui aviz în Monitorul Oficial al Republicii Moldova sau într-un ziar național.

(3) Notarul trece neîntârziat banii primiți în depozit pe un cont special destinat unor astfel de operațiuni, deschis la o bancă comercială care își desfășoară activitatea pe teritoriul Republicii Moldova.

(4) Numai notarul personal are dreptul să dispună de contul special și numai în folosul creditorului sau a succesorilor acestuia, la cererea scrisă a acestora, prin virament bancar, în cazul creditorului persoană juridică, sau în numerar, prin cec sau virament bancar, în cazul creditorilor persoane fizice, dacă legea nu prevede altfel. Dobânzile și alte beneficii ale banilor păstrați la contul de depozit aparțin creditorilor proporțional sumelor depuse și timpului de păstrare, iar în cazul restituirii acestora către debitor, trec în proprietatea lui. Notarul nu poartă răspundere pentru alegerea băncii.

(5) În cazul încetării sau suspendării activității notarului, dispunerea de contul special trece, prin ordinul ministrului justiției, în competența notarului căruia i-a fost transmisă arhiva notarului a cărei activitate a fost încetată sau suspendată.

(6) Mijloacele bănești păstrate la contul special nu constituie venitul notarului și nu pot fi urmărite în baza pretențiilor creditorilor acestuia.

(7) Instrumentele financiare primite în depozit pentru a fi transmise creditorului pot fi păstrate fie la o bancă comercială care își desfășoară activitatea pe teritoriul Republicii Moldova, fie la biroul notarului sau la orice alt depozitar în condiții de siguranță.

(8) Cheltuielile ce țin de depozitarea, transmiterea sumelor de bani și a instrumentelor financiare și înștiințarea creditorului le suportă debitorul, după caz, creditorul.

Articolul 61. Restituirea banilor și a instrumentelor financiare transmise la păstrare în depozit

(1) Restituirea banilor și a instrumentelor financiare transmise la păstrare în depozit se admite doar cu acordul scris al persoanei în folosul căreia s-a făcut depunerea sau în baza hotărârii judecătorești.

(2) Dacă, pe parcursul a 10 ani de la depunerea banilor sau a instrumentelor financiare în depozit, nici creditorul și nici debitorul nu au solicitat eliberarea sau restituirea acestora, în baza hotărârii judecătorești acestea se transmit statului după deducerea cheltuielilor, care nu au fost achitate în avans, prevăzute la art. 60 alin. (8).

Articolul 62. Acte de protest al cambiilor

(1) Notarul întocmește acte de protest de neacceptare, nedatare a acceptului și neplată a cambiei în conformitate cu prevederile Legii cambiei nr. 1527/1993. Actele de protest al cambiilor se întocmesc de către notarul de la locul aflării debitorului. Locul unde urmează a fi efectuată plata se indică în cambie.

(2) Pentru întocmirea actului de protest de neplată a cambiei, notarului i se prezintă cambia și cererea posesorului în care se indică: denumirea completă și sediul trasului, data scadenței cambiei, suma cambiei, motivul protestării, locul de efectuare a cambiei. Posesorul cambiei are dreptul să solicite notarului eliberarea confirmării de primire a cambiei pentru protest.

(3) Primind cambia pentru protest, notarul verifică dacă aceasta corespunde legislației, sub aspectul conținutului și al formei. Dacă cambia corespunde prevederilor legislației, notarul solicită trasului plata, acceptarea sau datarea cambiei. Dacă trasul plătește, acceptă sau datează cambia, notarul nu întocmește actul de protest al cambiei, restituind-o posesorului.

(4) Dacă trasul refuză plata, acceptarea sau datarea cambiei, notarul întocmește actul de protest al cambiei, care se înregistrează în Registrul actelor notariale. Actul de protest se înscrie pe versoul cambiei sau pe o alonjă, care reprezintă un text ce completează conținutul cambiei, anexându-se la aceasta prin coasere. Actul de protest al cambiei se întocmește în 2 exemplare, dintre care un exemplar se păstrează în arhiva notarului cu copia cambiei protestate, iar al doilea exemplar se restituie posesorului cambiei.

Articolul 63. Acte de protest al cecurilor în caz de neplată

(1) Notarul care desfășoară activitatea de la locul aflării debitorului primește cecuri pentru a le verifica spre plată în conformitate cu legislația.

(2) Notarul primește cecuri pentru a le prezenta spre plată, verificând dacă acestea cuprind mențiunile prevăzute de legislație.

(3) Pentru întocmirea actului de protest de neplată a cecului, notarului i se prezintă cecul și cererea posesorului, în care se indică: denumirea completă și sediul trasului, data scadenței și suma cecului. Posesorul cecului are dreptul să solicite notarului eliberarea confirmării de primire a cecului pentru protest de neplată.

(4) Notarul prezintă trasului cecul spre plată. În cazul în care trasul plătește cecul, suma obținută se transmite titularului cecului. Dacă cecul nu este plătit, notarul întocmește un act de protest de neplată. Acesta trebuie să fie întocmit înainte de expirarea termenului de prezentare a cecului pentru plată. Dacă cecul este prezentat în ultima zi a termenului, actul de protest poate fi întocmit în următoarea zi lucrătoare.

(5) Actul de protest de neplată se întocmește în 2 exemplare, dintre care un exemplar se păstrează în arhiva notarului cu copia cecului protestat, iar al doilea exemplar se restituie posesorului cecului. Actul de protest se înscrie pe versoul cecului sau pe o alonjă care se coase la cec și se înregistrează în Registrul actelor notariale.

Articolul 64. Primirea documentelor la păstrare

(1) Primirea de către notar a documentelor la păstrare se efectuează la cerere, în baza unui inventar, întocmit în 2 exemplare, semnat de persoana care a depus documentele la păstrare (deponent) și notar. Un exemplar al inventarului se transmite deponentului, iar celălalt se păstrează în arhiva notarului.

(2) Notarul verifică documentele sau înscrisurile primite la păstrare să nu contravină legii sau bunelor moravuri.

(3) Deponentului i se eliberează un certificat cu privire la primirea documentelor la păstrare. Deponentul avansează cheltuielile pentru păstrare pentru un termen de 10 ani.

(4) Documentele primite la păstrare se restituie la prezentarea certificatului și a inventarului de către deponent sau terțul indicat în acest scop sau în baza unei hotărâri a instanței de judecată.

(5) Dacă pe parcursul a 10 ani de la depunerea documentelor la păstrare nu a fost solicitată restituirea, în baza hotărârii judecătorești acestea se transmit statului după deducerea cheltuielilor care nu au fost achitate în avans.

Articolul 65. Primirea testamentului olograf la păstrare

(1) Notarul primește testamentul olograf la păstrare în baza cererii testatorului.

(2) Testatorul prezintă personal notarului testamentul olograf într-un plic sigilat, astfel încât să nu poată fi deschis decât prin distrugerea plicului. Pe plic testatorul va confirma în scris, pe proprie răspundere, sub semnătură, că plicul prezentat conține testamentul său olograf.

(3) Plicul cu testamentul olograf se sigilează în alt plic de către notar. La plic se anexează cererea testatorului care conține declarația pe proprie răspundere că plicul prezentat conține testamentul său olograf, scris în întregime, datat și semnat personal de testator.

(4) În baza cererii autentificate a testatorului, notarul înregistrează informația despre testamentul olograf primit la păstrare în Registrul electronic al dosarelor succesoriale și testamentelor.

(5) Primirea la păstrare a testamentului olograf se confirmă prin certificat eliberat de către notar.

(6) Testatorul va avansa cheltuielile pentru păstrare pentru un termen de cel puțin 10 ani.

Articolul 66. Asigurarea probelor

(1) În scopul prevenirii dispariției ori imposibilității administrării în viitor a unei probe utile pentru dovedirea pretențiilor și justificarea obiecțiilor, precum și a altor circumstanțe importante pentru justa soluționare a pricinii într-un viitor proces civil, pentru procedura specială, sau în arbitraj, la cererea persoanelor interesate, notarul efectuează asigurarea probelor, înainte de intentarea procesului în instanța de judecată sau în arbitraj.

(2) Asigurarea probelor se efectuează de către notar conform prevederilor Codului de procedură civilă privind cercetarea probei.

(3) Dacă probele necesare trebuie să fie prezentate autorităților unui stat străin, asigurarea probelor se efectuează indiferent de faptul dacă cauza, la momentul adresării persoanelor interesate către notar, se află în curs de examinare în instanța de judecată sau de către alte autorități ale statului străin.

(4) Solicitantul asigurării probelor depune o cerere la notar care conține numele, numărul de identificare de stat (IDNP) și domiciliul sau sediul solicitantului, esența pricinii, datele persoanelor care vor participa în proces, domiciliul sau sediul acestora, probele a căror asigurare se cere.

(5) În cazul asigurării probelor cu martori, cererea depusă la notar, suplimentar, va cuprinde numele și domiciliul persoanelor care urmează să depună depoziții în calitate de martori, motivul solicitării asigurării probelor, faptele ce urmează a fi confirmate sau infirmate prin aceste probe.

(6) Depozițiile persoanei audiate în calitate de martor se consemnează într-un proces-verbal. Fiecare filă a procesului-verbal se întocmește în 2 exemplare, se semnează de martor, iar ultima filă se semnează de martor și persoanele participante la audiere, semnătura căroră se legalizează de către notar. Un exemplar al procesului-verbal se eliberează solicitantului asigurării probei cu martori, iar al doilea exemplar se păstrează în arhiva notarului.

(7) Cererile și declarațiile de asigurare a probelor se depun la notar de către solicitantul asigurării probelor pe proprie răspundere și se autentifică notarial.

(8) Dacă cererea a fost admisă de către notar, solicitantul asigurării probelor, după ce va conveni cu notarul locul, data și ora asigurării probelor, va înștiința

celelalte persoane interesate despre acestea. Neprezentarea persoanelor interesate nu va constitui un obstacol la asigurarea probelor. Faptul înștiințării se confirmă de către solicitant printr-o declarație pe proprie răspundere.

(9) În cazul pericolului de întârziere sau în cazul imposibilității de a determina cine va participa ulterior în proces, notarul are dreptul să asigure probele fără înștiințarea persoanelor interesate. În acest caz, motivul neinformării persoanelor interesate va fi indicat în procesul-verbal de audiere a martorului sau de cercetare a probelor.

(10) Notarul nu asigură proba în cazul în care:

- a) cererea solicitantului nu întrunește condițiile legii;
- b) la momentul adresării către notarul a solicitantului, cauza deja se află în curs de examinare în instanța de judecată;
- c) martorul refuză să depună mărturii în fața notarului;
- d) martorul refuză să se prezinte la biroul notarului pentru a depune mărturii;
- e) faptele care sînt prezentate de persoana audiată în calitate de martor nu sînt cunoscute de ea, personal, direct sau indirect;
- f) persoana audiată în calitate de martor nu cunoaște sau nu dorește să indice sursa informației sale.

Articolul 67. Dispunerea expertizei

(1) Pentru efectuarea unor cercetări metodice, cu aplicarea de cunoștințe speciale și procedee tehnico-științifice, pentru formularea unor concluzii argumentate cu privire la anumite fapte, circumstanțe, obiecte materiale, fenomene și procese, notarul, din oficiu sau la cererea viitoarelor părți și altor participanți la procesul de judecată sau în arbitraj, poate dispune efectuarea unei expertize extrajudiciare.

(2) Viitoarele părți și alți participanți la proces au dreptul să depună la notarul o cerere de recuzare a expertului, dar nu mai tîrziu de 3 zile calendaristice din data înștiințării despre desemnarea expertului, indicînd motivul recuzării.

(3) Asupra dispunerii expertizei notarul emite o încheiere, care va conține:

- a) data emiterii încheierii;
- b) numele notarului care emite încheierea;
- c) dacă se dispune la cererea viitoarelor părți și altor participanți la procesul de judecată sau în arbitraj – numele, anul nașterii, numărul de identificare de stat al persoanei fizice (IDNP), domiciliul solicitantului dispunerii expertizei, în cazul persoanei juridice – denumirea, sediul, numărul de identificare de stat al unității de drept (IDNO), datele reprezentantului acestuia;

- d) denumirea instituției care va efectua expertiza sau numele, sediul profesional al expertului, funcția acestuia și denumirea instituției în care activează;
- e) întrebările asupra cărora urmează să se pronunțe expertul;
- f) informațiile și anexele necesare și suficiente care să permită efectuarea completă a cercetării potrivit actului de dispunere a expertizei.

(4) Încheierea referitoare la dispunerea expertizei se întocmește într-un număr de exemplare egal cu cel al solicitanților, plus un exemplar pentru arhiva notarului.

(5) Notarul păstrează în arhiva sa un exemplar al raportului de expertiză extrajudiciară întocmit.

Capitolul V

PROCEDURA SUCCESORALĂ NOTARIALĂ

Articolul 68. Procedura succesorală notarială

(1) Procedura succesorală notarială este procedura specială notarială necontencioasă, care are ca scop rezolvarea cauzelor succesoriale.

(2) Cheltuielile legate de desfășurarea procedurii succesoriale se avansează de către solicitantul procedurii sau acțiunii notariale din cadrul procedurii succesoriale.

Articolul 69. Competența notarului în materie succesorală

(1) Îndeplinirea procedurii succesoriale este de competența primului notar sesizat, care a înregistrat dosarul succesoral în Registrul electronic al dosarelor succesoriale și testamentelor, în conformitate cu prevederile art. 11 alin. (3) lit. (a).

(2) Evidența unică a dosarelor succesoriale se ține în Registrul electronic al dosarelor succesoriale și testamentelor.

Articolul 70. Deschiderea procedurii succesoriale

(1) Pentru deschiderea procedurii succesoriale, notarul verifică în prealabil dacă procedura succesorală nu a fost deschisă anterior. Notarul, primind informația despre deschiderea procedurii succesoriale de alt notar, informează despre aceasta solicitantul.

(2) Procedura succesorală notarială se deschide în baza cererii autentificate de deschidere a procedurii succesoriale a oricărui dintre succesibili, a creditorilor

masei succesoriale, a legatarilor, a executorilor testamentari, a autorităților tutelare, organelor fiscale, precum și a oricărei alte persoane care justifică un interes legitim.

(3) În cerere solicitantul va comunica pe proprie răspundere numele, prenumele, ultimul domiciliu al celui ce a lăsat moștenirea, data aflării despre deschiderea moștenirii, datele de stare civilă ale celui ce a lăsat moștenirea, cercul de moștenitori din clasa chemată la succesiune, domiciliul cunoscut al acestora, solicitarea inventarierii, alte date pertinente.

(4) În vederea îndeplinirii procedurii succesoriale pentru cazul succesiunii vacante, depunerii cererii de deschidere a procedurii succesoriale de către creditorii celui ce a lăsat moștenirea, deschiderii procedurii succesoriale din oficiu sau în cazul moștenirii testamentare, dacă solicitantul este în imposibilitate de a prezenta actul care confirmă decesul celui ce a lăsat moștenirea, notarul are dreptul să solicite și să primească de la organul de stare civilă informația despre decesul persoanei și despre rudele acestuia.

(5) În vederea deschiderii și instrumentării procedurii succesoriale, statul asigură accesul notarului la Registrul de stat al populației și la resursele informaționale de stat în care se conține informația despre actele de stare civilă. În cazul în care informația din registre nu este disponibilă, actualizată sau suficientă pentru deschiderea succesiunii și stabilirea cercului de moștenitori, solicitantul va anexa la cererea de deschidere actul ce confirmă deschiderea succesiunii și actele ce confirmă temeiul chemării la succesiune.

(6) Procedura succesorală se consideră deschisă din momentul obținerii de către notar a confirmării de înregistrare a dosarului succesoral din Registrul electronic al dosarelor succesoriale și testamentelor.

(7) Procedura succesorală se deschide după fiecare persoană care a lăsat moștenirea.

(8) După deschiderea procedurii succesoriale, notarul:

a) va accesa Registrul de stat al populației și informația despre actele de stare civilă din resursele informaționale de stat în care această informație se conține, în vederea stabilirii cercului de moștenitori din clasa chemată la succesiune;

b) va accesa Registrul electronic al dosarelor succesoriale și testamentelor pentru verificarea existenței testamentelor;

c) va asigura, în condițiile art. 71, notificarea despre deschiderea procedurii succesoriale;

- d) va efectua sau va dispune efectuarea de către executorul judecătoresc a inventarierii patrimoniului succesoral, dacă a fost solicitată;
- e) va întreprinde alte acțiuni în condițiile legii.

(9) Întru aplicarea prevederilor alin. (3), dacă ultimul domiciliu al celui ce a lăsat moștenirea nu poate fi stabilit cu certitudine, ultimul domiciliu al celui ce a lăsat moștenirea se consideră locul ultimei sale reședințe temporare. În lipsă de reședință temporară sau dacă aceasta nu se cunoaște, ultimul domiciliu al celui ce a lăsat moștenirea se indică drept „necunoscut”.

Articolul 71. Notificarea cu privire la deschiderea procedurii succesoriale notariale

(1) Informația despre procedurile succesoriale deschise se publică pe pagina web a Camerei Notariale în termen de 5 zile lucrătoare din momentul deschiderii procedurii succesoriale.

(2) După publicarea informației pe pagina web oficială a Camerei Notariale, notarul notifică toți moștenitorii din clasa chemată la succesiune și/sau moștenitorii testamentari, creditorii, alte persoane care au drepturi și obligații în legătură cu masa succesorală, cunoscute lui, conform prevederilor cu privire la notificare din prezenta lege. În cazul succesiunii testamentare, notarul informează suplimentar despre deschiderea succesiunii atât moștenitorii testamentari, cât și toate celelalte persoane care au un interes legitim.

- (3) Informația și notificarea prevăzute la alin. (1) și (2) vor conține:
- a) numele, prenumele celui ce a lăsat moștenirea;
 - b) data, luna, anul nașterii și numărul de identificare de stat ale celui ce a lăsat moștenirea;
 - c) data, luna, anul decesului al celui ce a lăsat moștenirea;
 - d) data planificată pentru eliberarea certificatului de moștenitor;
 - e) referințe la prevederile legale privind consecințele în cazul în care moștenitorul nu se va adresa la notar pînă la eliberarea certificatului de moștenitor;
 - f) alte informații prevăzute de lege.

(4) Persoanele interesate al căror domiciliu este cunoscut de notar, din declarațiile depuse în cadrul procedurii succesoriale, vor fi notificate cu privire la deschiderea procedurii, conform prevederilor de notificare prevăzute în prezenta lege.

(5) Dacă notarului nu îi este cunoscut domiciliul persoanelor interesate, informația despre deschiderea procedurii succesoriale se publică și în Monitorul Oficial al Republicii Moldova sau într-un ziar național.

(6) Cheltuielile pentru notificare și publicare le suportă solicitantul procedurii succesoriale sau alte persoane în interesul sau în beneficiul cărora se îndeplinesc acțiunile notariale.

Articolul 72. Declarațiile și cererile în cadrul procedurii succesoriale notariale

(1) Declarația autentică de acceptare sau de renunțare la succesiune se depune la notarul care instrumentează procedura succesorală. Declarația de acceptare sau renunțare la succesiune poate fi întocmită prin reprezentant cu condiția specificării acestui drept în împuternicirile acordate.

(2) Declarația de acceptare sau de renunțare la succesiune se autentică după deschiderea succesiunii.

(3) În declarația de acceptare sau de renunțare la succesiune, solicitantul va comunica pe proprie răspundere numele, prenumele, ultimul domiciliu al defunctului, data aflării despre deschiderea succesiunii, datele de stare civilă ale defunctului, cercul de moștenitori din clasa chemată la succesiune, după caz, domiciliul acestora, precum și alte date pertinente.

(4) Moștenitorul legal lipsit de posibilitatea de a prezenta documentele care confirmă temeiul chemării la succesiune poate fi inclus în cercul moștenitorilor cu acordul scris autenticat al tuturor succesorilor din aceeași clasă succesorală.

(5) Toate cererile și declarațiile din cadrul procedurii succesoriale notariale se păstrează în dosarul succesoral.

(6) Succesorii pot prezenta pentru anexare la dosar inventarul masei succesoriale, întocmit pe proprie răspundere.

Articolul 73. Suspendarea eliberării certificatului de moștenitor

(1) Eliberarea certificatului de moștenitor se poate suspenda de către notar la cerere, iar în cazul prevăzut la lit. c) – din oficiu, prin încheiere, dacă:

- a) succesibilii își contestă unii altora calitatea;
- b) moștenitorii sau alte persoane interesate prezintă dovada că s-au adresat instanței de judecată pentru stabilirea drepturilor lor;
- c) există dubii rezonabile privind cercul de moștenitori.

(2) În încheierea de suspendare se indică temeiul suspendării și calea de atac.

(3) La cererea părților, notarul va putea elibera certificatul de moștenitor dacă se constată încetarea cauzelor care au determinat suspendarea.

Articolul 74. Informația despre moștenire

(1) Persoanele care au dreptul să solicite deschiderea procedurii succesoriale, în perioada instrumentării procedurii, pot primi de la notarul informația privind persoanele care au acceptat sau au renunțat la moștenire, inclusiv informația despre acțiunile în cadrul procedurii succesoriale.

(2) În cazul moștenirii testamentare, de același drept beneficiază persoanele care fac parte din clasa care ar fi fost chemată la succesiune dacă nu există testament. Aceste persoane pot face cunoștință cu conținutul testamentului și după eliberarea certificatului de moștenitor.

Articolul 75. Deschiderea plicului cu testamentul olograf

(1) Notarul deschide plicul ce conține testamentul olograf în baza cererii scrise a persoanei care justifică un interes legitim. Plicul se deschide numai după decesul testatorului, în termen de 30 de zile lucrătoare de la data solicitării, cu efectuarea mențiunilor în Registrul electronic al dosarelor succesoriale și testamentelor, în baza informațiilor eliberate de organele competente privind decesul testatorului.

(2) Deschiderea plicului ce conține testamentul olograf ține de competența notarului căruia i-a fost transmis testamentul olograf la păstrare.

(3) Notarul va deschide plicul ce conține testamentul olograf numai dacă acesta nu este deteriorat și după informarea moștenitorilor de clasa chemată la succesiune despre deschiderea plicului. Deschiderea plicului ce conține testamentul olograf se face în prezența a doi martori, a moștenitorilor legali din clasa ce urmează a fi chemați la succesiune dacă nu există testamentul olograf, după caz, în prezența persoanelor care justifică un interes legitim. Lipsa moștenitorilor sau neprezentarea acestora nu împiedică procedura deschiderii plicului ce conține testamentul olograf.

(4) Notarul va deschide consecutiv plicurile prin tăierea marginilor acestora, astfel încât să nu fie deteriorat conținutul acestora. După deschiderea plicului, notarul va da citire textului testamentului și va întocmi procesul-verbal. În procesul-verbal se indică circumstanțele și particularitățile legate de deschiderea plicului ce conține testamentul olograf.

(5) Procesul-verbal se întocmește în două exemplare, dintre care unul se păstrează cu testamentul olograf și plicurile deschise în arhiva notarului. Un exemplar al procesului-verbal, o copie legalizată a testamentului olograf și a girului de autentificare aplicată pe plic, după vizarea spre neschimbare, se eliberează pe cont propriu celor interesați.

Articolul 76. Condițiile pentru executarea testamentului olograf

Înainte de a fi executat, testamentul olograf urmează să fie vizat spre neschimbare și validat.

Articolul 77. Vizarea spre neschimbare a testamentului olograf

(1) Testamentul olograf va fi vizat spre neschimbare de primul notar căruia i-a fost prezentat, indiferent dacă acesta va fi investit sau nu cu îndeplinirea procedurii succesoriale.

(2) Procedura de vizare spre neschimbare se îndeplinește la solicitarea persoanei care a prezentat testamentul, în prezența a doi martori, a moștenitorilor, după caz, a persoanelor care justifică un interes legitim. Lipsa moștenitorilor sau neprezentarea acestora nu împiedică vizarea spre neschimbare.

(3) Vizarea spre neschimbare a testamentului olograf se constată prin proces-verbal. Procesul-verbal va cuprinde, pe lângă datele de identificare a celor prezenți, următoarele mențiuni:

- a) particularitățile suportului pe care este scris testamentul;
- b) numărul de pagini ale testamentului;
- c) instrumentul de scriere (pastă de pix, stilou-cerneală), precum și culoarea textului;
- d) existența ștersăturilor sau adăugirilor, cu indicarea paginii și rîndului pe care se află;
- e) reproducerea textului integral al testamentului, așa cum a fost scris de testator, precum și a adăugirilor făcute de acesta. Condiția se consideră îndeplinită și prin depunerea unei copii legalizate după testamentul olograf, vizată de notar și semnată de cei prezenți, care se va anexa la procesul-verbal cu mențiunea că face parte integrantă din acesta.

(4) Dacă testamentul olograf este scris în altă limbă decît cea română, în vederea vizării spre neschimbare, se va depune și traducerea legalizată a actului. În procesul-verbal de constatare a stării materiale a testamentului olograf se va transcrie textul tradus în limba română, anexîndu-se la procesul-verbal traducerea legalizată a actului întocmit în limba străină și o copie semnată de cei prezenți la procedura de vizare spre neschimbare a testamentului olograf.

(5) Procedura de vizare spre neschimbare îndeplinită de către autoritățile competente din țară sau din străinătate, apostilate sau supralegalizate, după caz, este considerată valabilă și nu va fi reluată de notarul sesizat cu procedura succesorală.

(6) Testamentul olograf vizat spre neschimbare se înregistrează în Registrul electronic al dosarelor succesoriale și testamentelor.

(7) Dacă constatarea vizării spre neschimbare s-a efectuat de către notarul investit cu îndeplinirea procedurii succesoriale, testamentul original se depune în dosarul succesoral. Dacă constatarea vizării spre neschimbare s-a efectuat de alt notar, originalul testamentului olograf se va transmite notarului investit cu îndeplinirea procedurii succesoriale, iar dacă procedura nu a fost deschisă, originalul testamentului olograf rămâne la păstrarea în arhiva notarului care a vizat spre neschimbare testamentul până la deschiderea procedurii succesoriale. După deschiderea procedurii succesoriale, testamentul olograf se transmite notarului care instrumentează procedura.

Articolul 78. Validarea testamentului olograf

(1) Validarea testamentului olograf este de competența notarului investit cu îndeplinirea procedurii succesoriale.

(2) În procedura de validare, notarul sesizat pentru îndeplinirea succesiunii va verifica dacă testamentul corespunde condițiilor de formă și fond incidente testamentului olograf.

(3) În vederea validării testamentului olograf vor fi citați moștenitorii legali din clasa chemată la succesiune. În cazul lipsei acestora sau neprezentării, la validarea testamentului în baza cererii moștenitorilor testamentari desemnați printr-un testament olograf, notarul va înștiința moștenitorii legali din clasa chemată la succesiune în ordinea stabilită, iar în lipsa acestora, organul fiscal teritorial competent. Înștiințarea se efectuează conform art. 71.

(4) În cazul în care toți moștenitorii citați se prezintă și recunosc că testamentul este scris, datat și semnat de mîna testatorului, se va încheia procesul-verbal de validare a testamentului olograf.

(5) Notarul va dispune efectuarea unei expertize grafoscopice dacă:

- a) succesibilii înlăturați de la moștenire, deși citați, nu se prezintă;
- b) succesibilii declară că nu cunosc scrisul celui ce a lăsat moștenirea;

c) succesibilii contestă scrisul celui ce a lăsat moștenirea, aducând probe în acest sens;

d) cel ce a lăsat moștenirea nu are moștenitori legali.

(6) În cazul în care nici legatarul și nici moștenitorul nu pot produce probe ale scrisului celui ce a lăsat moștenirea sau nu sînt de acord cu rezultatele expertizei, procedura succesorală se suspendă, părțile fiind îndrumate la instanța de judecată.

(7) În cazul în care nu sînt de acord cu rezultatele expertizei grafoscopice, moștenitorii pot solicita efectuarea unei expertize repetate. În cazul în care unul dintre moștenitori nu este de acord cu rezultatele expertizei repetate, eliberarea certificatului de moștenitor se suspendă, părțile fiind îndrumate la instanța de judecată.

(8) În cazul în care expertiza grafoscopică confirmă că testamentul a fost scris de către testator, procesul-verbal de validare se va întocmi în prezența moștenitorului testamentar, în baza raportului de expertiză.

(9) În cazul în care în expertiza grafoscopică se constată că scrisul nu aparține testatorului, notarul va continua procedura succesorală și succesiunea se va deferi moștenitorilor legali sau altor moștenitori chemați la succesiune, după caz.

Articolul 79. Custodia masei succesoriale

(1) Desemnarea custodelui, desemnarea administratorului, precum și încetarea măsurilor de custodie sau încetarea măsurilor de administrare se dispune de către notar printr-o încheiere notarială.

(2) Măsurile de custodie aplicate de notar se realizează în condițiile capitolului II titlul IV Cartea a patra din Codul civil, în care scop se va proceda la inventarierea bunurilor succesoriale, în condițiile prevăzute de lege. Inventarierea se poate face și din oficiu:

- a) în interesul minorilor pentru asigurarea drepturilor lor;
- b) în interesul statului pentru asigurarea intereselor sale;
- c) prin excepție, cînd împrejurările speciale impun aceasta (incendiu, război etc.).

(3) În cazuri urgente, la cererea oricărei persoane care justifică un interes legitim, punerea sigiliilor asupra bunurilor succesoriale se poate face și înainte de întocmirea inventarului, exceptîndu-se bunurile necesare membrilor familiei celui ce a lăsat moștenirea care au locuit împreună cu acesta.

(4) Dacă nu există cerere anterioară pentru deschiderea procedurii succesoriale, cererea de inventariere poate ține locul cererii de deschidere a acestei proceduri. În acest scop, notarul are dreptul de a solicita de la organul de stare civilă, în regim de urgență, informația necesară pentru deschiderea și înregistrarea procedurii succesoriale.

(5) Modul de efectuare a inventarierii este stabilit prin regulament aprobat de către Ministerul Justiției.

Articolul 80. Desemnarea custodelui

(1) Pentru păstrarea și administrarea bunurilor succesoriale, la cererea persoanelor interesate, notarul va desemna un custode.

(2) Poate fi numit custode, cu acordul tuturor persoanelor interesate, unul dintre succesibili, iar în caz contrar, o altă persoană aleasă de către notar. Dacă moștenitorul sau oricare altă persoană interesată nu este de acord cu custodele desemnat, este îndrumată să se adreseze instanței de judecată de la locul deschiderii moștenirii pentru desemnarea altui custode. Până la adoptarea deciziei de către instanța de judecată, responsabil de paza averii succesoriale transmise este custodele desemnat de către notar printr-o încheiere notarială.

(3) Cheltuielile pentru păstrarea și administrarea bunului succesoral, precum și cele de plată a remunerației sînt recuperate în temeiul dispoziției eliberate de către notar din contul averii succesoriale sau, la cererea moștenitorilor, din mijloacele depuse de ei în acest scop, în depozit.

(4) Custodele desemnat prezintă darea de seamă privind cheltuielile suportate, cu anexarea documentelor justificative.

Articolul 81. Cheltuielile ce urmează a fi efectuate din contul averii succesoriale pînă la eliberarea certificatului de moștenitor

(1) Pînă la eliberarea certificatului de moștenitor, notarul dă dispoziție de compensare a cheltuielilor utile prevăzute de lege din contul averii succesoriale. Cheltuielile pentru notificare, publicare, căutare a moștenitorilor trebuie avansate de către solicitantul deschiderii procedurii succesoriale.

(2) Compensarea cheltuielilor se efectuează cu prioritate din contul sumelor bănești incluse în averea succesorală, iar în lipsa mijloacelor bănești, cheltuielile se compensează din contul bunurilor incluse în averea succesorală, vîndute la licitație.

(3) Valoarea de piață a bunurilor vândute la licitație se stabilește în baza actului de evaluare.

(4) Dispoziția notarului privind compensarea cheltuielilor este executorie din momentul emiterii.

(5) La cheltuielile utile se atribuie orice cheltuieli prevăzute pentru acțiunile necesare a fi întreprinse în temeiul legii: cheltuielie de notificare, de asigurare a măsurilor de custodie, de administrare. Acestea trebuie compensate pînă la eliberarea certificatului de moștenitor.

Articolul 82. Închiderea procedurii succesoriale

(1) Procedura succesorală se închide după eliberarea tuturor certificatelor care confirmă drepturile rezultate din moștenire prevăzute de Codul civil.

(2) În cadrul procedurii succesoriale, după ce notarul constată cu certitudine faptele necesare pentru justificarea cererii privind eliberarea certificatului de moștenitor, se eliberează certificatul de moștenitor.

(3) Certificatul de moștenitor se eliberează nu mai devreme de o lună din data ultimei publicări despre deschiderea procedurii succesoriale.

Articolul 83. Reluarea procedurii succesoriale

(1) La cererea scrisă a moștenitorului, procedura succesorală poate fi reluată dacă, după finalizarea procedurii succesoriale, se constată circumstanțe care pot determina modificarea sau retragerea certificatului de moștenitor. În acest caz, procedura succesorală se reia de notarul în a cărui arhivă se păstrează dosarul succesoral.

(2) În cazul retragerii certificatului de moștenitor, notarul inițiază procedura succesorală, începînd cu notificarea moștenitorilor.

Capitolul VI PROCEDURA SOMĂRII PUBLICE A CREDITORILOR

Articolul 84. Inițierea procedurii de somare

(1) Procedura de somare ține de competența notarului care a desfășurat procedura succesorală.

(2) Procedura de somare poate fi desfășurată atît pînă la eliberarea certificatului de moștenitor, cît și după eliberarea acestuia.

(3) În cazul încetării sau suspendării activității notarului, competența revine notarului căruia i-a fost transmisă arhiva notarului a cărei activitate a fost încetată sau suspendată.

(4) Cererea de desfășurare a procedurii de somare se depune la notar de către persoanele prevăzute la art. 1573 din Codul civil.

(5) Cererea de desfășurare a procedurii de somare se autentifică și va conține:

a) numele, prenumele și calitatea persoanei care solicită desfășurarea procedurii de somare a creditorilor masei succesoriale;

b) numele, prenumele defunctului și data decesului;

c) declarația că nu a fost intentat procesul de insolvabilitate a masei succesoriale și asumarea obligației să informeze notarul dacă va avea cunoștință de pornirea procesului de insolvabilitate;

d) solicitarea adresată notarului de desfășurare a procedurii de somare publică a creditorilor;

e) solicitarea publicării somației în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și, după caz, în alte surse de informare.

(6) La cerere se anexează lista creditorilor masei succesoriale cunoscuți, cu indicarea adresei de contact cunoscută.

(7) Dacă în procedura succesorală nu există inventar, solicitantul procedurii de somare îl prezintă concomitent cu cererea de desfășurare a procedurii de somare.

(8) După primirea cererii de desfășurare a procedurii de somare, notarul emite încheierea de pornire a procedurii de somare. Încheierea se aduce la cunoștința persoanelor indicate în art. 1573 alin. (1) din Codul civil.

(9) Cheltuielile legate de desfășurarea procedurii de somare se avansează de către solicitantul procedurii.

Articolul 85. Publicarea somației

(1) În termen de 10 zile din momentul depunerii cererii, notarul publică somația creditorilor o singură dată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. La cerere, somația poate fi publicată suplimentar și în alte surse de informare.

(2) După publicarea somației în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, notarul expediază somația creditorilor înscriși în lista creditorilor cunoscuți anexată la cererea de desfășurare a procedurii de somare.

Articolul 86. Primirea notificării creditorului de înaintare a creanței

(1) Creditorul depune la notar notificarea de înaintare a creanței personal sau prin reprezentantul său împuternicit expres în acest sens.

(2) Dacă creditorul nu va anexa la notificare actele prevăzute la art. 1575 alin. (2) din Codul civil, creditorul va depune declarația pe proprie răspundere că creanța există, este lichidă, exigibilă sau va deveni exigibilă la o anumită dată specificată.

(3) Notarul refuză primirea notificării creditorului de înaintare a creanței depuse după expirarea termenului-limită de înaintare a creanțelor.

Articolul 87. Întocmirea tabelului creanțelor

(1) După expirarea termenului-limită de înaintare a creanțelor, notarul, în baza notificărilor depuse în termen, întocmește tabelul creanțelor care va conține:

- a) numele/denumirea creditorului, domiciliul/sediul;
- b) mărimea integrală a sumelor sau altor prestații datorate creditorului la data depunerii;
- c) temeiul creanțelor și scadența lor;
- d) mențiuni cu privire la eventualele drepturi de preferință sau garanții.

(2) Înscrierea creditorului în tabelul creanțelor înaintate nu validează creanța acestuia.

(3) Tabelul creanțelor înaintate întocmit de către notar poate fi contestat doar sub aspectul respectării procedurii de somare a creditorilor masei succesoriale.

(4) După definitivarea tabelului creanțelor înaintate, notarul, în termen de 5 zile, îl comunică solicitantului procedurii și moștenitorilor care au acceptat moștenirea.

(5) Persoana care justifică un interes legitim are dreptul să ia cunoștință de actele procedurii de somare, inclusiv de notificările creditorilor și anexele, precum și de tabelul creanțelor înaintate.

Capitolul VII

PROCEDURA NOTIFICĂRII ÎN MATERIE NOTARIALĂ

Articolul 88. Notificarea în materie notarială

(1) Citarea părților, comunicarea actelor de procedură și orice altă notificare în materie notarială se efectuează în conformitate cu dispozițiile art. 16 al Codului civil, dacă prezenta lege nu stabilește altfel.

(2) Notificarea se va expedia la adresa de domiciliu sau a sediului persoanei notificate, comunicată de persoana interesată, care rezultă din materialele și actele prezentate sau cea înscrisă în registrele publice, iar în cazul în care astfel aceasta nu este identificată, notificarea se va expedia la adresa la care se află bunurile acesteia sau partea principală a acestora.

(3) În cazul în care adresatul nu este cunoscut sau numărul acestora depășește 10 persoane, notarul va efectua notificarea prin publicarea în Monitorul Oficial al Republicii Moldova sau într-un ziar național. Notificarea despre deschiderea procedurii succesorale se va publica și pe pagina web oficială a Camerei Notariale.

(4) Notificarea va conține informații despre condițiile actului notarial în privința căruia titularul poate exercita un drept propriu, termenul de exercitare a dreptului, ce curge din data recepționării notificării, numele notarului și adresa biroului unde titularul dreptului urmează să exercite drepturile sale sau poate să facă cunoștință cu actele care-l privesc.

(5) Transmiterea notificării se va confirma prin certificat eliberat de către notar.

Articolul 89. Modelele citației și notificărilor

Modelul citației și cel al notificării se vor stabili de către Camera notarială.

Capitolul VIII

APLICAREA LEGISLAȚIEI CU PRIVIRE LA NOTARIAT FAȚĂ DE CETĂȚENII STRĂINI, APATRIZI ȘI BENEFICIARI DE PROTECȚIE INTERNAȚIONALĂ. APLICAREA LEGISLAȚIEI ALTOR STATE. TRATATELE ȘI ACORDURILE INTERNAȚIONALE

Articolul 90. Actele notariale pentru cetățenii străini, apatrizi, beneficiarii de protecție internațională și persoanele juridice străine

(1) Cetățenii străini, apatrizii, beneficiarii de protecție internațională și persoanele juridice străine au dreptul, ca și cetățenii și persoanele juridice din Republica Moldova, să se adreseze notarilor, misiunilor diplomatice și oficiilor consulare ale Republicii Moldova pentru întocmirea de acte notariale.

(2) Guvernul poate stabili restricții de răspuns pentru cetățenii și persoanele juridice ale acelor state care au stabilit restricții speciale asupra dreptului cetățenilor și persoanelor juridice ale Republicii Moldova de a se adresa organelor notariale.

Articolul 91. Aplicarea normelor de drept internațional

(1) Persoanele care desfășoară activitate notarială aplică normele de drept străin în conformitate cu legislația Republicii Moldova, cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.

(2) Persoanele care desfășoară activitate notarială acceptă documentele întocmite în conformitate cu normele de drept internațional, precum și aplică giruri de autentificare în forma prevăzută de legislația unui alt stat dacă faptul acesta nu contravine legislației Republicii Moldova sau dacă decurge din tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.

Articolul 92. Acceptarea documentelor întocmite în alte state

(1) Documentele întocmite în alte state, cu participarea autorităților competente din aceste state sau cele emise de ele, se acceptă de către notarii din Republica Moldova cu condiția supralegalizării lor.

(2) Documentele întocmite fără a fi supralegalizate se acceptă de către notarii din Republica Moldova în condițiile prevăzute de acordurile bilaterale și internaționale la care Republica Moldova este parte.

Articolul 93. Executarea misiunilor și adresarea cu misiuni în organele de justiție ale altor state

(1) Persoanele care desfășoară activitate notarială îndeplinesc misiunile transmise lor, în modul stabilit, de organele de justiție ale altor state privind întocmirea unor anumite acte notariale, în conformitate cu regulile internaționale aplicabile Republicii Moldova, cu excepția cazurilor în care:

- a) îndeplinirea misiunii ar fi în contradicție cu suveranitatea Republicii Moldova sau ar amenința securitatea ei;
- b) îndeplinirea misiunii nu este de competența notarilor din Republica Moldova.

(2) Misiunile organelor de justiție ale altor state privind întocmirea unor anumite acte notariale se execută în conformitate cu legislația Republicii Moldova.

(3) Notarii din Republica Moldova se pot adresa, în condițiile stabilite de acordurile internaționale în vigoare pentru Republica Moldova, prin intermediul Ministerului Justiției, organelor de justiție ale altor state cu misiuni privind întocmirea unor anumite acte notariale.

Articolul 94. Asigurarea dovezilor cerute pentru soluționarea cauzelor în organele de justiție ale altor state

(1) Notarii din Republica Moldova asigură dovezile cerute pentru soluționarea cauzelor în organele de justiție ale altor state.

(2) Actele de asigurare a dovezilor și procedura de asigurare a acestora se efectuează în temeiul dispozițiilor prevăzute de Codul de procedură civilă.

Articolul 95. Tratatetele și acordurile internaționale

(1) Dacă tratatul sau acordul internațional la care Republica Moldova este parte stabilește norme cu privire la actele notariale altele decât cele cuprinse în legislația Republicii Moldova, la întocmirea actelor notariale se aplică normele tratatului sau acordului internațional.

(2) Dacă tratatul sau acordul internațional la care Republica Moldova este parte pune în competența notarilor din Republica Moldova întocmirea unui act notarial neprevăzut de legislația națională, notarii întocmesc acest act notarial în modul stabilit de tratatul sau acordul respectiv.

Capitolul IX
DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Articolul 96

(1) Prezenta lege intră în vigoare la 1 martie 2019, cu excepția art. 50 alin. (1), art. 71 alin. (1) și dispozițiilor art. 71 alin. (2) în partea ce se referă la publicarea informației despre procedurile succesoriale deschise pe pagina web oficială a Camerei Notariale, care intră în vigoare la 1 ianuarie 2020. Capitolele V și VI se vor aplica moștenirii persoanelor care au decedat la data de 1 martie 2019 sau după data respectivă.

(2) Succesiunilor deschise până la intrarea în vigoarea a prezentei legi se vor aplica reglementările legislației în vigoare la momentul deschiderii succesiunii.

(3) Prevederile art. 13 alin. (1), art. 17 alin. (2), art. 32 alin. (1) privind verificarea de către notar a datelor în registrele de publicitate intră în vigoare la expirarea a 6 luni din data publicării prezentei legi în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(4) Ministerul Justiției, în termen de 6 luni de la adoptarea prezentei legi, va elabora și va aproba actele necesare pentru punerea în aplicare a prezentei legi.

(5) La data intrării în vigoare a prezentei legi, următoarele acte legislative se modifică după cum urmează:

I. Codul familiei nr. 1316/2000 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2001, nr. 47–48, art. 210), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 35 va avea următorul cuprins:

„Articolul 35. Modalitatea de desfacere a căsătoriei

În cazurile prevăzute la art. 36 alin. (1) și (2), căsătoria se desface de către organul de stare civilă, în cazurile prevăzute la art. 36 alin. (4) și (5) și la art. 37 – pe cale judecătorească, iar în condițiile prevăzute la art. 41 și 42 din Legea nr. 246/2018 privind procedura notarială – de către notar.”

2. La articolul 37 alineatul (1), după textul „cu excepția cazurilor prevăzute la art. 36 alin. (2)” se introduce textul „și a cazurilor în care căsătoria a fost desfăcută prin încheiere notarială”.

3. La articolul 39 alineatul (1), după textul „organul de stare civilă” se introduce textul „, la notar”.

II. Legea nr. 100/2001 privind actele de stare civilă (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2001, nr. 97–99, art. 765), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 7 alineatul (1), după textul „Pe baza actelor de stare civilă” se introduce textul „, inclusiv a încheierii notariale de desfacere a căsătoriei prin acordul soților.”.

2. La articolul 11 alineatul (1) litera a), textul „prezentei legi” se substituie cu cuvântul „legii”.

3. La articolul 18 alineatul (2), după textul „a autorităților tutelare,” se introduce textul „a notarilor, în condițiile în care legea acordă acestora dreptul de acces la informațiile de stare civilă.”.

4. Articolul 41 se completează cu litera d) cu următorul cuprins:

„d) încheierea notarială de desfacere a căsătoriei prin acordul soților.”

5. La articolul 43 alineatul (3), textul „semnătura lui” se substituie cu cuvântul „declarația”, iar textul „sau de persoana responsabilă din cadrul organului de stare civilă de la locul aflării soțului în cauză” se exclude.

III. Articolele 3–5, 30, 31, 33 și capitolele IV–XII din Legea nr. 1453/2002 cu privire la notariat (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002, nr. 154–157, art. 1209), cu modificările ulterioare, se abrogă.

IV. La articolul 11 din Codul de executare al Republicii Moldova nr. 443/2004 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 214–220, art. 704), cu modificările ulterioare, litera k) va avea următorul cuprins:

„k) actele învestite cu formulă executorie, în condițiile în care legea oferă dreptul la executare silită în temeiul acestora;”.

V. La articolul 39 alineatul (1) din Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 32–35, art. 116), cu modificările ulterioare, litera q) va avea următorul cuprins:

„q) legalizează semnăturile de pe documente, legalizează copiile de pe documente și ale extraselor din ele, autentifică procurile pentru primirea pensiilor, indemnizațiilor, mijloacelor bănești repartizate acționarilor fondurilor de investiții nemutuale în proces de lichidare silită, fondurilor de investiții pentru privatizare în proces de lichidare silită, pentru primirea sumelor indexate la depunerile bănești ale cetățenilor în „Banca de Economii” S.A., în proces de lichidare silită, precum și pentru dreptul de înregistrare, transmitere în folosință și înstrăinare a dreptului de proprietate asupra cotelor valorice din bunurile întreprinderilor agricole;”.

VI. Legea nr. 161/2014 cu privire la administratorii autorizați (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr. 293–296, art. 605), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 1 va avea următorul cuprins:

„Articolul 1. Obiectul și scopul legii

(1) Prezenta lege constituie cadrul juridic general pentru autorizarea, suspendarea și încetarea activității profesionale a administratorilor desemnați potrivit legii să exercite atribuții de supraveghere și/sau de administrare profesională.

(2) Prezenta lege nu se aplică administratorilor desemnați în cadrul procesului de lichidare silită a băncilor.”

2. La articolul 2, alineatul (2) se abrogă, iar alineatul (1) devine alineat unic cu următorul cuprins:

„În sensul prezentei legi, noțiunea de *administrator autorizat* (denumit în continuare *administrator*) semnifică orice persoană fizică investită potrivit legii cu atribuții de supraveghere și/sau de administrare în cadrul procedurii succesorale, procedurii de insolvabilitate, procedurii de dizolvare judiciară și în alte cazuri prevăzute de legislație.”

3. La articolul 3, alineatul (3) se abrogă.

4. La articolul 4 alineatul (2), textul „de insolvabilitate sau de dizolvare a persoanelor juridice de drept privat ori a întreprinzătorilor individuali” se substituie cu textul „în care a fost desemnat administrator autorizat”.

5. La articolul 20 alineatul (2) litera f), textul „de insolvabilitate” se exclude, iar după cuvântul „dizolvată,” se introduce textul „administrată și/sau supravegheată,”.

6. La articolul 26 alineatul (1), după textul „Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012” se introduce textul „, prezenta lege, alte acte normative relevante”.

7. La articolul 28 alineatul (2), după textul „actele judecătorești,” se introduce textul „dispozițiile testamentare, convenția de lichidare a pasivului succesor, ordinele notarului privitoare la posesia, folosința sau dispunerea de bunuri în cazul custodiei masei succesorale,”.

8. La articolul 29, alineatul (2) se completează cu litera i) cu următorul cuprins:

„i) relația de căsătorie, afinitate pînă la gradul IV, rudenie, pe linie dreaptă sau colaterală pînă la gradul IV, dintre administrator și notarul care gestionează procedura succesoră, creditorii masei succesorale, moștenitori, alte persoane care obțin drepturi din moștenire, statutul de creditor, debitor, asociat, administrator, membru al organului de conducere în ultimii 3 ani, consilier juridic, avocat, auditor sau de contabil în ultimii 3 ani.”

9. La articolul 31 alineatul (1), după textul „în procedura de dizolvare” se introduce textul „, precum și a celui desemnat în cadrul procedurii succesorale”.

VII. Articolul 12 din Legea nr. 69/2016 cu privire la organizarea activității notarilor (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 277–287, art. 588), cu modificările ulterioare, se abrogă.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

ANDRIAN CANDU

**Chișinău, 15 noiembrie 2018.
Nr. 246.**